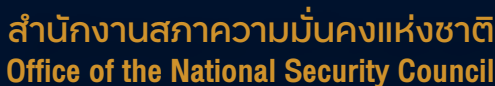

Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023 - 2027)

แผนปฏิบัติการ

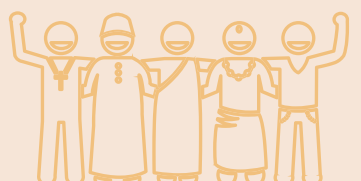
ด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน

ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

บทสรุปผู้บริหาร

ด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐ บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย รวมทั้งรัฐบาลได้กำหนดให้การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมเป็นนโยบายระดับชาติ โดยให้คำนึงการพัฒนาสังคม บนพื้นฐานของ “ความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม” เนื่องจากประเทศไทยมีลักษณะสภาพสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาทิ ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ความเชื่อ และประเพณี

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว กองกรกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) โดยกองความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้และชนต่างวัฒนธรรม (กชต.) ได้ประเมินสถานการณ์อย่างรอบด้านร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารวิชาการ บทความ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ จึงได้จัดทำ **แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)** โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในชาติอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ซึ่งในระยะแรกจำเป็นต้องเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนในชาติที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้เสียเปรียบ **ในสังคม** เพื่อปลดอุปสรรคที่ทำให้กลุ่มดังกล่าวได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย และวัฒนธรรม ตลอดจนความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม

ดำเนินการโดยส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานและได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงแนวทางสันติวิธี หลักคุณธรรม หลักมนุษยธรรม หลักสิทธิมนุษยชน และความมั่นคงของมนุษย์อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของรัฐ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศ และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมของประเทศไทย ให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งในประเทศและระดับสากล รวมทั้งส่งเสริมหลักการบริหารจัดการของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมกลไกในการบูรณาการงานของภาครัฐในทุกระดับ ตั้งแต่กลไกระดับนโยบาย กลไกระดับอำนวยการ และกลไกการปฏิบัติ (ส่วนกลางและระดับพื้นที่)

นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดโครงการสำคัญ (Flagship Project) โดยเฉพาะโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ และโครงการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ซึ่งมีกรอบระยะเวลาขับเคลื่อนงานอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ รวมทั้งปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระยะต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “สังคมไทยมีเอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย มีสันติวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

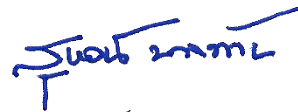
คำนำ

ประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มคนในชาติที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งด้านศาสนา ความเชื่อ ภาษา วิถีชีวิต ค่านิยม และอัตลักษณ์ นอกจากนี้ ยังมีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ทั้งนี้ ความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายของชาติพันธุ์ข้างต้นส่งผลต่อลักษณะความเป็นอยู่และบทบาททางสังคมของกลุ่มคนในในชาติที่แตกต่างกัน ความไม่เข้าใจและไม่ยอมรับความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวอาจนำไปสู่ปัญหาการแบ่งแยก การเลือกปฏิบัติ ความขัดแย้ง และการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ นำมาซึ่งผลกระทบต่อเอกภาพและความมั่นคงของชาติ จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการยอมรับ เข้าใจ เคารพในความหลากหลาย และให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้งต้องคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเสมอภาค เพื่อให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นธรรมและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สำนักงานสภามั่นคงแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานระดับนโยบายด้านความมั่นคง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมให้คนในชาติได้รับการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานและพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ ภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งในระยะแรกจะให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนในชาติที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม รวมทั้งเสริมสร้างให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบโจทยการแก้ไขปัญหาที่สืบเนื่องมาจากความหลากหลายได้อย่างสอดคล้องกับรูปแบบวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิสังคมของไทย

แผนปฏิบัติการฉบับนี้มีความสอดคล้องกันระหว่างแนวทางดำเนินการของภาครัฐ และความต้องการของประชาชน และมีความสอดคล้องกับกฎหมาย ทั้งกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีความมั่นคงเกิดเอกภาพ รวมทั้งมีภาพลักษณ์ที่ดี ในสายตาของประชาคมระหว่างประเทศ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนปฏิบัติการฯ จะเป็นประโยชน์ ต่อหน่วยงานและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปเป็นกรอบในการดำเนินการร่วมกัน เพื่อส่งเสริม ให้คนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อ สามารถอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขและกลมเกลียวในสังคมเดียวกัน รวมทั้งยอมรับและเคารพในวัฒนธรรมของกันและกัน อันจะนำไปสู่การเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย และยั่งยืนสืบไป

พลเอก

(สุพจน์ มালานิยม)

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร
คำนำ

๑. หลักการและเหตุผล

๑

๒. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน และตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๗

๒.๑ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผน

๙

๒.๒ ตราสารระหว่างประเทศ

๑๘

๓. สถานการณ์และแนวโน้มของสังคมพหุวัฒนธรรมระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

๒๓

๓.๑ สถานการณ์ระดับโลก

๒๕

๓.๒ สถานการณ์ระดับภูมิภาค

๒๖

๓.๓ สถานการณ์ระดับประเทศ

๒๗

๓.๔ แนวโน้มสถานการณ์ในภาพรวม

๒๙

๔. แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓๓

๔.๑ กรอบแนวคิด

๓๕

๔.๒ วิสัยทัศน์

๓๖

๔.๓ วัตถุประสงค์

๓๖

๔.๔ กลุ่มเป้าหมาย

๓๖

๔.๕ เป้าหมายการดำเนินงาน

๓๖

๔.๖ แนวทางการดำเนินการ

๓๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๕. กลไกการบริหารจัดการ

๔๓

๕.๑ กลไกภายใต้สภามั่นคงแห่งชาติ

๔๕

๕.๒ กลไกการปฏิบัติ

๔๕

๖. การติดตามและประเมินผล

๔๙

๖.๑ การรายงานผลการดำเนินการในระบบอิเล็กทรอนิกส์

๕๑

๖.๒ กลไก

๕๑

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

๕๓

๗.๑ ตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ และ ๒

๕๕

๗.๒ ตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการฯ

๕๗

๘. โครงการสำคัญ (Flagship Project)

๖๑

๘.๑ โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลบูรณาการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและบริหารจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรม : ฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์

๖๓

๘.๒ โครงการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

๖๔

๙. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖๗

ภาคผนวก

๗๑

ภาคผนวก ก ตารางประสานสอดคล้อง

๗๓

ภาคผนวก ข คำนิยาม

๘๓

ภาคผนวก ค บัญชีอักษรย่อ

๘๕

หลักการและเหตุผล

๑.๑ ด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐

บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุขไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย ต่อมาแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๕ ตอนที่ ๒๔ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ในเรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง ที่นับว่าเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาประเทศ ทั้งในเรื่องความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมระบบการเมืองที่เข้มแข็งระดับศีลธรรมในสังคม รวมถึงระบบสวัสดิการสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง กลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปเพื่อปลดอุปสรรคที่ทำให้กลุ่มดังกล่าวได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาสาธารณสุข การเมือง กฎหมาย และวัฒนธรรม ตลอดจนความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปในประเด็นดังกล่าว จึงกำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ดำเนินการจัดทำแผนการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการและการดำเนินงาน โดยมุ่งหมายให้คนในชาติ ซึ่งหมายถึง กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ร่วมกัน โดยถือชนบธรรมนิยมประเพณี และมีภาษาที่ใช้ร่วมกัน ประกอบด้วย กลุ่มคนที่มีสัญชาติไทย และกลุ่มคนที่ไม่สัญชาติไทยแต่มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งครอบครัวทั้งในส่วนที่มีสถานะถูกต้องตามกฎหมาย และส่วนที่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ชั่วคราวภายใต้นโยบายและมาตรการของภาครัฐ ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่รองรับความท้าทายจากสถานการณ์ของสังคมไทยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหากลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม

๑.๒

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สภา มช.)

ได้มีมติเห็นชอบแผนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ตามที่ สมช. เสนอ ทั้งนี้ ในคราวการประชุม สภา มช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ได้อนุมัติให้ นโยบาย/แนวทาง/ยุทธศาสตร์/แผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ มีผลบังคับใช้ไป ในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ จึงทำให้แผนฉบับดังกล่าวได้ปรับห้วงเวลาเป็น**แผนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕** ซึ่งในการดำเนินงานตามแผนส่งเสริมฯ ดังกล่าว สมช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนมาอย่างต่อเนื่อง นำมาสู่การกำหนดแนวทาง และการดูแลช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้สนับสนุนโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการร่วมกันที่เป็นระบบได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยแผนฉบับดังกล่าวได้สิ้นสุดระยะเวลาลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับ สถานการณ์ปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งกระบวนการทัศน์ด้านความมั่นคงที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงของมนุษย์อันเป็นรากฐานความมั่นคงของรัฐ ประกอบกับทิศทางการพัฒนาในระดับนานาชาติได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์มากยิ่งขึ้น ดังนั้น สมช. ในฐานะหน่วยงานนโยบายด้านความมั่นคงจึงได้ดำเนินการตามมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ได้กำหนดหน้าที่อำนาจไว้ในการพิจารณา กำหนดแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง จึงนำมาสู่การทบทวนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นแผนปฏิบัติการในแบบบูรณาการงานของหน่วยงานต่าง ๆ รองรับต่อยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทรองรับยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยแผนฉบับนี้จะให้ความสำคัญต่อการดูแลกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นคนในชาติตามเจตนารมณ์ของแผนฉบับที่ผ่านมา

๑.๓

สมช. ได้ดำเนินการทบทวนและยกร่างแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างรอบด้าน ดังนี้

๑.๓.๑ ขั้นการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น โดยได้ประเมิน

สถานการณ์อย่างรอบด้านกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และรวบรวม ศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารวิชาการ บทความ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดทำรายงานสภาพแวดล้อมและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย รวมถึงกรอบแนวคิดของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

๑.๓.๒ ขั้นการจัดทำกรอบแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน

ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยผ่านกลไกหลัก คือ คณะอนุกรรมการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม และคณะกรรมการ ร้อยกรองงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ พร้อมทั้งเสนอเข้าที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมเห็นชอบกรอบแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว พร้อมทั้ง มอบหมายให้ สมช. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และจัดทำ รายละเอียดแผนปฏิบัติการฯ ให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี ได้มีข้อสั่งการ ให้มีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มีความรอบด้านอย่างรอบคอบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการ ตลอดจนมีการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อประโยชน์ ของประชาชนมากที่สุด

๑.๓.๓ ขั้นการจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการฯ โดย สมช. ได้นำกรอบ

แผนปฏิบัติการฯ จัดทำร่างรายละเอียดในเบื้องต้น และจัดเวทีประชุมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ภูมิภาค จำนวน ๙ ครั้ง ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๕

๑.๔

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

ในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือและกลไกในการบูรณาการงาน ทุกภาคส่วน โดยเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้คนทุกกลุ่มอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ได้อย่างสันติสุข ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้ จะให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม เพื่อปลดอุปสรรคของกลุ่มจากการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย และวัฒนธรรม ตลอดจนจากความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่ในสังคม โดยจะได้เสริมสร้าง ให้มีหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ให้ปลอดจากความกลัว ความขาดแคลน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี อีกทั้งจะหนุนเสริมให้กลุ่มดังกล่าว ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งและเป็นพลังทางสังคมในอนาคต

ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน
และตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน และตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดกรอบแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้ยึดมั่นในแนวพระราชดำริและหลักการทรงงาน และรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๑ รวมทั้งแผนระดับ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทั้งยังสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนระดับ ๓ ได้แก่ แผนความมั่นคงเฉพาะเรื่องของ สมช. และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผน

๒.๑.๑ แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

๑) เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และการบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ การรักษาความสงบภายในประเทศ และการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๓) การบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี ที่ยึดหลักนิติรัฐ นิติธรรม และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง คนในชาติได้รับการประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเสมอภาคทางโอกาส รวมทั้งเกิดการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเสมอภาค เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ โดยใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย และเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต และความหลากหลาย ทำให้ประชาชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในประเทศไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

๒.๑.๒ แผนระดับที่ ๒

๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

(๑) เป้าหมายระดับประเด็น

- เป้าหมายที่ ๑ ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ

และทุกระดับเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมาย เพื่อสร้างความสงบให้เกิดขึ้น

ในประเทศชาติบ้านเมือง เอื้อต่อการบริหารและพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายที่กำหนด สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยมีความสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยกสามารถป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสันติวิธี ตลอดจนคนในชาติได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานและได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเสมอภาค ตามหลักสิทธิมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ

- แนวทางการพัฒนา สร้างความสามัคคีปรองดอง

ของคนในชาติ มุ่งให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนและหน่วยงาน/องค์กรทุกภาคส่วน ได้ร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความรักสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ เพื่อบูรณาการ การแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ๑) กำหนดองค์กร/กลไกบริหารจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการ บนหลักนิติธรรมและหลักการ พื้นฐานของประชาธิปไตย ตลอดถึงการเคารพต่อความเห็นต่าง ๒) ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสามัคคี ปรองดองในทุกระดับ พร้อมกับสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน ๓) ส่งเสริม การเผยแพร่ความรู้ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และสิทธิหน้าที่ของประชาชนภายใต้การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๔) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งของชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ๕) มุ่งเน้นการบริหาร และการดำเนินการภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล สนับสนุนกระบวนการยุติธรรมชุมชน ๖) มุ่งเสริมสร้าง ผู้นำต้นแบบในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศของความสามัคคีปรองดอง ๗) มุ่งเสริมสร้างจิตสำนึก เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ ๘) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม ของคนในสังคม เพื่อเสริมสร้างความรักสามัคคีและความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป้าหมายของแผนย่อย การเมืองมีเสถียรภาพ

และธรรมาภิบาลสูงขึ้น

- **การบรรลุตามเป้าหมายของแผนย่อย** โดยการส่งเสริม

ให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมทั้งในและต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม โดยยึดหลักนิติรัฐ นิติธรรม และหลักสันติวิธี เพื่อแก้ไขและป้องกันความขัดแย้งและความเกลียดชัง ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาคทางโอกาส ความเท่าเทียม และการไม่เลือกปฏิบัติให้เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชัง โดยสันติวิธี และให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการของภาครัฐภายใต้หลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้เกิดความมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลในสังคมอย่างยั่งยืนสืบไป

- (๓) **แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคง**

แบบองค์รวม

- **แนวทางการพัฒนา** ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านความมั่นคง มุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีเอกภาพ และเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้ สมช. พัฒนาและเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งให้มีความพร้อม มีขีดความสามารถที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอ และคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบดูแล ปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังให้มีการกำหนดแผนย่อยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงขึ้นรองรับ พร้อมทั้งกำหนด แผนงาน/โครงการสำคัญไว้อย่างชัดเจนด้วย โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การพัฒนา ปรับปรุงกลไก โครงสร้าง บทบาทและอำนาจหน้าที่ ของ สมช. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๒) การพัฒนาระบบบริหารจัดการความมั่นคง และระบบการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๓) การพัฒนาศักยภาพของข้าราชการ เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของ สมช. และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๔) การพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

- **เป้าหมายของแผนย่อย** กลไกการบริหารจัดการ

ความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

- **การบรรลุตามเป้าหมายของแผนย่อย** มุ่งเน้น

การทบทวน ปรับปรุง หรือพัฒนาวิธีปฏิบัติ แนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

รวมถึงการใช้ดุลพินิจหลักวิทยาศาสตร์และนิติศาสตร์และการบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลด้านต่าง ๆ ทั้งมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะการบูรณาการด้านข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์และฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ ตลอดจนเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสันติสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

(๑) เป้าหมายระดับประเด็น

- **เป้าหมายที่ ๑** คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครอง และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมาย** การคุ้มครองให้ประชาชนสามารถแสดงออกทางความคิดอย่างเปิดกว้าง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ยอมรับความหลากหลาย และสร้างสรรค์ให้สังคมดีขึ้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและชุมชนให้พึ่งตนเองได้ รวมทั้งการส่งเสริมการเข้าถึงโอกาส การบริการพื้นฐานภาครัฐ สาธารณูปโภค และสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงวิถีชีวิตของคนในชาติอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเร่งรัดกระบวนการกำหนดสถานะบุคคลให้แก่คนในชาติที่อยู่ในไทยเป็นเวลานานที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ได้รับการคุ้มครอง มีหลักประกันทางสังคม และได้รับความเป็นธรรมตามสิทธิทางกฎหมายที่สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม

(๒) แผนย่อยมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

- **แนวทางการพัฒนา** ได้แก่ ๑) จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมครบกลุ่ม อาทิ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกายเหยื่อของความรุนแรงต่าง ๆ และการค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิตที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื้อและบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ๒) ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก-เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม และส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ๓) ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบพึ่งตนเอง

ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันพื้นฐานในการจัดระบบการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิกของตน โดยมีภาคีต่าง ๆ เกื้อหนุนตามศักยภาพ/ความพร้อมของแต่ละภาคี โดยภาครัฐส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการรวมกลุ่มองค์กรชุมชนและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งมีการใช้กลไกที่มีอยู่แล้วในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมายในสังคม และ ๔) สนับสนุนให้มีการพัฒนาและใช้ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดสวัสดิการและสร้างหลักประกันทางสังคมของทุกภาคส่วน อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสวัสดิการสังคมที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคีพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับครัวเรือนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับการคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันทางสังคม

- **เป้าหมายของแผนย่อย** มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

- **การบรรลุตามเป้าหมายของแผนย่อย** มุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นผู้เสียเปรียบในสังคม โดยเฉพาะกรณีการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน พื้นที่ทางวัฒนธรรม และพื้นที่จิตวิญญาณ การส่งเสริมการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งเร่งรัดกระบวนการกำหนดสถานะบุคคลให้แก่คนในชาติที่อยู่ในไทยเป็นเวลานานที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้เรียบร้อยแล้ว ตลอดจนส่งเสริมให้กลุ่มผู้เสียเปรียบดังกล่าวได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานและการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเสมอภาค ตามหลักสิทธิมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน ทำให้การแก้ปัญหาของรัฐมีประสิทธิภาพ ตรงจุด และตรงกับกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและเหมาะสม

๓) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป็นกรอบหรือทิศทางหลักในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับแนวความคิดความมั่นคงแบบองค์รวม ซึ่งได้กำหนดนโยบายและแผนด้านความมั่นคงด้านต่าง ๆ ให้มีความครอบคลุมสามารถดำเนินงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ตลอดจนบริหารจัดการความเสี่ยงและมีความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม (Resilience) เพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ความเจริญก้าวหน้า และความผาสุกของคนในชาติ โดยมีความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ดังนี้

(๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ที่มีจุดมุ่งเน้นให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เคารพในความแตกต่างหลากหลาย และพร้อมธำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

- เป้าหมาย คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลาย โดยได้รับความคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน

- ตัวชี้วัด จำนวนการจัดทำ พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรการของรัฐให้สอดคล้องกับบริบทภายในประเทศและสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

- กลยุทธ์ การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน

- การบรรลุตามเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการเป็นกรอบทิศทางเชิงนโยบายด้านความมั่นคง รวมทั้งบริบทความมั่นคงของประเทศไทย และความมั่นคงของประเทศในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ผ่านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้สันติวิธี การสร้างหลักประกันว่าบุคคลต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน การไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าด้วยเหตุความหลากหลายในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษา รวมถึง การสร้างการตระหนักรู้ให้แก่ทุกภาคส่วนให้เห็นคุณค่าการอยู่ร่วมกันในความหลากหลาย เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความหลากหลายของคนในชาติ บนพื้นฐานของความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน และการไม่เลือกปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างทั่วถึง และการเข้าถึงบริการสาธารณะ พร้อมทั้งส่งเสริมและเสริมสร้างสภาวะแวดล้อม และกลไกต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการดำรงอยู่ของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ตลอดจนสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งทบทวน ปรับปรุง พัฒนา กฎหมายระเบียบข้อบังคับ หรือวิธีปฏิบัติในการให้บริการสาธารณะให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล โดยไม่เลือกปฏิบัติ หรือนำเหตุความแตกต่างมาเป็นเหตุแห่งความขัดแย้ง

(๒) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การบริหารจัดการผู้ลี้ภัยเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าวกลุ่มที่มีความเปราะบางด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงผู้ได้รับความคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศ ภูมิลำเนาให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน

- เป้าหมาย ผู้มีปัญหาลี้ภัยและสิทธิบุคคลมีจำนวนลดลง และได้รับการดูแลตามหลักมนุษยธรรม

- **ตัวชี้วัด** ร้อยละของจำนวนผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลที่ได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

- **กลยุทธ์** การป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกหลานหนีเข้าเมืองกลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

- **การบรรลุตามเป้าหมาย** โดยให้ความสำคัญกับการเร่งรัดกระบวนการกำหนดสถานะบุคคลให้แก่คนในชาติที่อยู่ในไทยเป็นเวลานานที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายที่มีอยู่เพื่อจัดปัญหาอุปสรรคหรือการขัดกันของกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเก็บรวบรวมฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกลุ่มชาติพันธุ์และการขอสัญชาติไทย ตรวจสอบข้อมูลประชากรชาติพันธุ์ที่ได้รับและยังไม่ได้รับสัญชาติไทย ให้มีความถูกต้องกับข้อเท็จจริง และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และรองรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง มุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการกระจายโอกาส สร้างความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และเชิงพื้นที่ เพื่อให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ และมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยมีหลักการและแนวคิด ๔ ประการ ได้แก่ (๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันบนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร (๒) การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้วลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน ๓ ระดับ คือ การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” (๓) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” และ (๔)การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งแผนฉบับนี้มีความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ดังนี้

(๑) **วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา** การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

- (๒) เป้าหมายหลัก การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม
- (๓) ตัวชี้วัด ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ ๑๐ และต่ำสุดร้อยละ ๔๐ (Top 10 / Bottom 40)
- (๔) ค่าเป้าหมาย ต่ำกว่า ๕ เท่า ในปี ๒๕๗๐ (จากปีฐาน ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๕.๖๘ เท่า)
- (๕) หมายความว่า ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง มีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม (มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม)

(๖) **สาระสำคัญ** เป็นแผนที่มุ่งพลิกโฉมประเทศไทยให้เท่าทันและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งการสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนในด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและการรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและสังคมเดินหน้อย่างยั่งยืน เศรษฐกิจมีมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค และวิถีชีวิตที่ยั่งยืน รวมทั้งประเทศไทยต้องมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ ซึ่งโดยพื้นฐานของประเทศไทยมีความได้เปรียบของลักษณะพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัย และน่าอยู่ โดยมุ่งหมายให้ประเทศไทย มีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสมในอนาคต อีกทั้งมีระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยมีกลไกภาครัฐที่มีสมรรถนะสูงยิ่งขึ้น

๒.๑.๓ แผนระดับที่ ๓

๑) แผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง

(๑) **นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗**

เป็นแนวนโยบายที่มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง ทั้งมิติการบูรณาการภารกิจงานของทุกกลไกในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้แนวทางสันติวิธีและมีทีมงานด้านการพัฒนาในการประสานการปฏิบัติและติดตามแผนงานโครงการ และกิจกรรมของทุกหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

ของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงและการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) ตลอดจนการบูรณาการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) แผนปฏิบัติการเรื่องการบริหารจัดการผู้พลหนีเข้าเมือง และผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติปกติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป็นแนวนโยบายที่มุ่งพัฒนากลไกการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นเอกภาพ โดยเน้นการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ผ่านทางการบูรณาการฐานข้อมูลในการบริหารจัดการผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงให้เป็นระบบ มีความสมดุล มีเอกภาพ มีความยืดหยุ่น และคล่องตัว สอดคล้องกับพลวัตของสถานการณ์ และบรรทัดฐานการปฏิบัติแบบสากล รวมทั้งคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความมั่นคงและหลักสิทธิมนุษยชน โดยกำหนดแนวทางการเร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ การปรับปรุงกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม เสริมสร้างความร่วมมือด้านการข่าว และการปฏิบัติบริเวณชายแดน รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากประเทศต้นทาง/องค์การระหว่างประเทศ ในการแก้ปัญหาผู้พลหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

(๓) แนวทางเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคม

เป็นแนวทางที่มุ่งให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันโดยเคารพความแตกต่างหลากหลายและสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ ยึดถือหลักความอดทนอดกลั้นและยึดมั่นในแนวทางสายกลาง ตลอดจนปลอดจากความรุนแรงทุกรูปแบบ และร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยสร้างความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคม ลดปัจจัยและเงื่อนไขที่อาจทำให้บุคคล/กลุ่มบุคคลหันไปสู่การมีแนวคิดที่นิยมความรุนแรงและมีอคติแห่งความเกลียดชังต่อผู้ที่แตกต่างจากตน ผ่านการขับเคลื่อนร่วมกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนในการร่วมกันคิดและร่วมกันทำ โดยเฉพาะภาคประชาชน ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กลุ่มสตรีและเยาวชน โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีบทบาทและมีพลังทางสังคมที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระดับครอบครัวและระดับชุมชน ซึ่งจะเป็ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวในระยะยาว

๒) แผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

จัดทำโดย กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม โดยมีเป้าหมาย คือ “การละเมิดสิทธิมนุษยชน ลดลงทุกด้านและทุกกลุ่ม” และมีวัตถุประสงค์เพื่อ “เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ ปกป้อง คุ้มครองสิทธิของประชาชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สร้างสังคมที่ตระหนักถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน” โดยกำหนดแผนสิทธิมนุษยชนรายด้าน ๕ ด้าน ได้แก่ การเมืองการปกครอง กระบวนการยุติธรรม สาธารณสุข เศรษฐกิจและธุรกิจ และการศึกษา และแผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม ๑๑ กลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ๒) กลุ่มผู้เสียหาย และเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม ๓) กลุ่มเด็กและสตรี ๔) กลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ๕) กลุ่มผู้สูงอายุ ๖) กลุ่มผู้เสพยาเสพติด ๗) กลุ่มความหลากหลายทางเพศ ๘) กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ ๙) กลุ่มคนพิการ ๑๐) กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ และ ๑๑) กลุ่มผู้ป่วยเอดส์และผู้ที่อยู่ร่วมกับผู้ป่วย HIV และผู้ป่วยจิตเวช

๒.๒

ตราสารระหว่างประเทศ

ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน และหลักการว่าด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงการให้ความสำคัญกับหลักนิติรัฐ นิติธรรม ความยุติธรรม การได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน การไม่เลือกปฏิบัติ การเคารพในเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ได้แก่

๒.๒.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development

Goals : SDGs) ให้ความสำคัญกับหลักการ “การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชน หลักความเสมอภาคทางเพศ หลักความยั่งยืน และหลักภูมิคุ้มกันต่อวิกฤต เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบไปด้วย ๑๗ เป้าหมายหลัก ๑๖๙ เป้าหมายย่อย ที่มีความเป็นสากลและเชื่อมโยงเกี่ยวพันกัน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มเป้าหมายตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน ๕ มิติ ได้แก่ ๑) การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ๒) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศ เพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป ๓) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ ๔) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก และ ๕) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๒.๒ สนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทย
ร่วมเป็นภาคี ๗ ฉบับ ได้แก่

๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
(International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) คือ สนธิสัญญาที่ให้ความสำคัญ
กับการเคารพสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของบุคคล ซึ่งรวมถึงสิทธิในชีวิต เสรีภาพในการมีชีวิต
เสรีภาพในศาสนา เสรีภาพในการชุมนุม เสรีภาพจากการถูกทรมาน สิทธิเลือกตั้ง เสรีภาพ
ในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก และสิทธิในการได้รับการพิจารณาความอย่างยุติธรรม
การห้ามมิให้บุคคลถูกจับกุมตามอำเภอใจ โดยกำหนดพันธกรณีให้รัฐภาคีที่รับรองต้องเคารพ
และประกันสิทธิของบุคคล รวมถึงการห้ามเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา
ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สัญชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ถิ่นกำเนิด หรือสภาพอื่นใด

๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights : ICESCR)
คือสนธิสัญญาที่ให้ความสำคัญกับการให้สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมกับบุคคล ได้แก่ สิทธิในการทำงาน
สิทธิในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สิทธิในด้านการศึกษา สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิในวัฒนธรรม โดยกำหนด
พันธกรณีให้รัฐภาคีที่รับรองต้องดำเนินการต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

๓) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms
of Racial Discrimination : CERD) คือ สนธิสัญญาที่ตั้งอยู่บนหลักการของการเคารพในศักดิ์ศรี
และความเสมอภาคของมนุษย์ โดยไม่จำแนก กีดกัน จำกัด หรือการเลือกปฏิบัติ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐาน
ของเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย หรือชาติกำเนิด

๔) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติ
หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture
and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment : CAT) คือ
สนธิสัญญาที่มีวัตถุประสงค์หลักในการป้องกันและปราบปรามการทรมานที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ
ในทุกรูปแบบ ทุกสถานการณ์ รวมทั้งป้องกันการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม
หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ไม่ให้เกิดขึ้นภายในประเทศ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดถึงมาตรการในการชดเชย เยียวยา
ผู้เสียหายอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม

๕) อนุสัญญาสนธิสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

ในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women : CEDAW) คือ สนธิสัญญาที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ รวมทั้งการประกันว่าสตรีและบุรุษมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติและดูแลจากรัฐอย่างเสมอภาคกัน โดยรัฐภาคีที่รับรองมีพันธกรณีต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าของสตรี มาตรการเร่งด่วน ชั่วคราวเพื่อสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีอย่างแท้จริงทั้งด้านการเมืองและการดำรงชีวิต โดยต้องไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ อาทิ สิทธิในการเลือกตั้ง สิทธิด้านแรงงาน การป้องกันความรุนแรงต่อสตรี ความเท่าเทียมกันในกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และการศึกษา รวมทั้ง การปรับรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและการปราบปรามการลักลอบค้า และแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากสตรี

๖) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights

of the Child : CRC) คือ สนธิสัญญาที่ให้ความสำคัญกับสิทธิของเด็กโดยตรง ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก การไม่เลือกปฏิบัติและการกระทำใดใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก รวมถึงการให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทางกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน

๗) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights

of Persons with Disabilities : CRPD) คือ สนธิสัญญาที่ให้ความสำคัญกับการขจัดอุปสรรคจากภายนอก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของความยากลำบากในการดำเนินชีวิตของคนพิการ ตลอดจนการแก้ไขความเสียเปรียบทางสังคมของคนพิการ ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ และขัดขวางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยส่งเสริมพิทักษ์และรับรองให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐานและมีความเสมอภาคอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งส่งเสริมการเคารพศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิดของคนพิการ และสิทธิของคนพิการ ด้านพลเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และชีวิตครอบครัว

๒.๒.๓ ตราสารระดับภูมิภาค

๑) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human

Rights Declaration) เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของอาเซียนที่มีความแตกต่างในด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรม

๒) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน เพื่อมุ่งสู่สังคมที่มีสันติสุข ไม่แบ่งแยก มีภูมิคุ้มกัน สุขภาพดีและมีความกลมเกลียว (ASEAN Declaration on Culture of Prevention for a Peaceful, Inclusive, Resilient, Healthy and Harmonious Society) เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนในการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน ซึ่งประกอบด้วยแนวทาง ๖ ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งสันติภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างวัฒนธรรม การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการเคารพความแตกต่างของคน การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งธรรมาภิบาลในทุกระดับ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการมีภูมิคุ้มกันและการใส่ใจต่อสภาพแวดล้อม การส่งเสริมวัฒนธรรมของการมีชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาวะที่ดี และการส่งเสริมค่านิยมสายกลางโดยปราศจากความรุนแรง

จากการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์เอกสาร บทความทางวิชาการ ตลอดจนผลงานการวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นิยามของสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) ในระดับสากล คือ สังคมที่ประชาชนมีความหลากหลาย อาทิ ความหลากหลายทางครอบครัว เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา มาอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชุมชนเดียวกัน ไม่มีการแบ่งแยก โดยประชาชนแต่ละกลุ่มยังคงรักษา ส่งต่อ เกลิมฉลอง และแบ่งปันวิถีชีวิต ภาษา ศิลปะ ประเพณี และพฤติกรรมทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนในชุมชนหรือสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางเพื่อจัดทำแผนในการสนับสนุนการเคารพในวัฒนธรรมของกันและกัน ปกป้องอัตลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม เปิดพื้นที่ในการต่อรองทางวัฒนธรรม ยอมรับรูปแบบของวัฒนธรรมที่เคยเป็นกลุ่มวัฒนธรรมรอง และป้องกันไม่ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งครอบงำหรือกีดกันกลุ่มวัฒนธรรมอื่น เพื่อนำมาสู่เสรีภาพทางวัฒนธรรมในโลกมีความหลากหลายและเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของสังคมพหุวัฒนธรรม จึงดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศที่มีแนวทางสนับสนุนเอกสาร ยุทธศาสตร์ และการประกาศเจตนารมณ์ร่วมของประชาคมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเสมอภาคในหลายโอกาส และเป็นการแสดงถึงการเคารพสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน สิทธิการกำหนดและสถานภาพทางการเมือง รวมทั้งประเทศไทยมีพัฒนาการในการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากคณะกรรมการประจำสนธิสัญญา มาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการกำหนดมาตรการ กลไก นโยบาย กฎหมาย และแนวปฏิบัติต่างๆ ที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ตลอดจนการติดตาม ควบคู่กับหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ รวมถึงปัญหา อุปสรรค และข้อท้าทายในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นธรรมและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

จากเหตุผลข้างต้น ภาครัฐจึงได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเล็งเห็นคุณค่าของการเชื่อมโยงองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการอนุรักษ์ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน รวมถึงเคารพในสิทธิของบุคคลทุกกลุ่มโดยไม่เลือกปฏิบัติ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ นำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สามารถสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นท่ามกลางความหลากหลาย ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยและมีความเป็นสากล อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

๓

**สถานการณ์และแนวโน้มของสังคมพหุวัฒนธรรม
ระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ**

สถานการณ์และแนวโน้มของสังคมพหุวัฒนธรรม ระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

๓.๑

สถานการณ์ระดับโลก

กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นกระบวนการที่ทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมมีความเข้มข้นมากขึ้น โดยได้ส่งผลกระทบทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสังคมในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม โดยในด้านหนึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการขยายตลาดเพื่อเพิ่มโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ รวมถึงทำให้ภาคธุรกิจเกิดการแข่งขันกัน และเกิดความหลากหลายทั้งด้านการผลิตและการบริการ รวมทั้งยังส่งต่อองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ จากพื้นที่หนึ่งไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลกอย่างสะดวก รวดเร็ว แต่ในอีกด้านหนึ่ง กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลกระทบต่อบริบทและสถานการณ์ทั่วโลกในมิติสำคัญ ๒ ประการ คือ **ประการแรก** ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ โดยความเจริญจะกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเขตเมืองหรือเฉพาะกลุ่ม และการบริการของภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง ทำให้คนในชาติบางพื้นที่บางกลุ่มขาดโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เกิดความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม และไม่สามารถเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ประกอบกับการขยายตัวของประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่งผลให้การจัดสรรที่ดินโดยรัฐสำหรับเป็นพื้นที่ทำกินและพื้นที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดการโยกย้ายกลับเข้าพื้นที่ป่า ตลอดจนการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ของรัฐส่งผลกระทบต่อพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของกลุ่มชาติพันธุ์ ในขณะที่การเหยียดหยามและขูดรีดความเสียหายจากภาครัฐยังไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์เท่าที่ควร และ**ประการที่สอง** ความไม่เข้าใจและไม่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม อุดมคติ ความเชื่อ และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในท่ามกลาง “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Interaction)” ที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน นำไปสู่การรวมกลุ่มของผู้ที่มีอุดมการณ์ แนวคิด ทศนคติ และวิถีชีวิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และการแสดงอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม อันอาจจะนำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้ง การใช้ความรุนแรงระหว่างกัน และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ และการพัฒนาประเทศอีกด้วย

๓.๒ สถานการณ์ระดับภูมิภาค

๓.๒.๑ การขยายอิทธิพลและเพิ่มบทบาทของประเศมหาอำนาจ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่เผชิญกับสถานการณ์การแข่งขันและการขยายอิทธิพลของประเศมหาอำนาจ โดยมีความพยายามเข้ามาพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และแทรกแซงทางการเมือง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และพันธมิตรในภูมิภาค ทั้งนี้ หลายประเทศในภูมิภาคมีแนวโน้มที่จะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่เน้นการพึ่งพาประเศมหาอำนาจ หรือการแสวงหาความร่วมมือด้านอื่น ๆ จากประเศมหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่งจนขาดความสมดุล ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกลไกอาเซียนและการรักษาดุลยภาพของภูมิภาคในอนาคต

๓.๒.๒ ความมั่นคงบริเวณชายแดน ไทยอาจได้รับผลกระทบในระยะยาว

จากสถานการณ์ความมั่นคงของประเทศรอบบ้าน โดยเฉพาะสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายในหรือการสู้รบระหว่างฝ่ายรัฐกับกลุ่มต่อต้าน มีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงต่อเนื่องหรือปรากฏการแทรกแซงจากภายนอก อีกทั้ง คาดการณ์ได้ว่านานาชาติอาจเพิ่มแรงกดดันเพื่อเร่งให้สถานการณ์คลี่คลาย ตลอดจน มีความคาดหวังต่อกลไกอาเซียนในการเป็นช่องทางหรือตัวกลางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ หากสถานการณ์ความขัดแย้งไม่มีสัญญาณการเจรจาประนีประนอม ไทยอาจประสบปัญหาปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ ตามมา อาทิ การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ความพยายามจัดหาอาวุธจากแหล่งต่างเพิ่มเติม ความพยายามให้ไทยเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นความขัดแย้ง การใช้ไทยเป็นทางผ่านไปยังประเทศอื่น อาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดนของไทย

๓.๒.๓ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

และทิศทางของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความแตกต่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ ความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐสมาชิกภายใต้คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR) ซึ่งเป็นองค์กรหลักของอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่และคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในภาพรวมและมีคณะกรรมาธิการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children : ACWC) และคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการปฏิบัติให้เป็นไปตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของแรงงานต่างด้าว (ASEAN Committee on the Implementation of the ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers : ACMW) เป็นองค์กรเฉพาะสาขา และมีพันธกิจในการสนับสนุนการยกระดับมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนในกลุ่มสตรี เด็ก และแรงงานต่างด้าว

๓.๓.๑ จุดแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีความครอบคลุมทั้งเรื่องชาติพันธุ์ ภาษา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศาสนา และความเชื่อมาอย่างช้านาน โดยเป็นผลสืบเนื่องจากประชากรจากหลายพื้นที่สามารถเข้ามาตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรได้ในอดีต นอกจากนี้ หากพิจารณาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ ของถิ่นฐานที่อยู่ ซึ่งส่งผลต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ภาษา และอาหารของแต่ละกลุ่ม โดยประชากรที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามามีความจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้การบริหารจัดการภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนการจัดการกับความขัดแย้งที่สืบเนื่องจากความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นความท้าทายของหน่วยงานของรัฐมาโดยตลอด และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสร้างการรับรู้และปลูกฝังให้คนในชาติเกิดการรับรู้และปรับเปลี่ยนความคิด รวมทั้งการยอมรับในความหลากหลาย โดยจุดแข็งสำคัญของประเทศไทย คนในชาติส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นต่อการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อดีและยังสามารถใช้เป็นแนวคิดสำคัญในการส่งเสริมให้คนในชาติได้ร่วมตระหนักว่าประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายอันถือเป็นความคิดพื้นฐานของ “สังคมประชาธิปไตย” ที่มีการยอมรับ เข้าใจ เคารพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน แม้อาจมีความคิดและความเชื่อแตกต่างกันก็ตามแต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมเกลียว

๓.๓.๒ ความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

ลักษณะของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งมีแบบแผนการสืบทอดมาอย่างยาวนาน (Inherited) อาทิ ศาสนา ภาษา วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดลักษณะความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต บทบาททางสังคม โดยมีประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยมากกว่า ๖ ล้านคน ครอบคลุม ๖๗ จังหวัด ทั้งนี้ แนวทางการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยมีความแตกต่างกัน ทำให้การกำหนดจำนวนกลุ่มชาติพันธุ์ไม่เท่ากันซึ่งแนวทางในการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ แบ่งเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางแรก การจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ตามชื่อที่กลุ่มชาติพันธุ์ใช้เรียกตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางหลักในการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับหลักสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ในการกำหนดตนเอง จากการสำรวจและจัดจำแนกของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) พบว่า ประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งสิ้น ๖๐ กลุ่ม ทั้งนี้ ในรายงานเดิมของประเทศไทยต่อคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (CERD)

ระบุจำนวนกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยไว้ ๖๒ กลุ่ม อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเพิ่มเติมของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ในภายหลัง ได้พิจารณาลักษณะพื้นฐานทางวัฒนธรรม โดยจัดให้กลุ่มชาติพันธุ์จีนฮ่อ (จีนยูนนาน) เป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มชาติพันธุ์จีน และกลุ่มลาวตี้ เป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มลาวเวียง ทำให้ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น ๖๐ กลุ่ม

แนวทางที่สอง เป็นการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ตามตระกูลภาษา ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประเทศไทยมีกลุ่มตระกูลภาษาอยู่ ๕ ตระกูล ได้แก่ ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก ตระกูลภาษาไต-กะได ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต ตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน และตระกูลภาษาม้งเมี่ยน และข้อมูลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระบุว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่จำแนกตามแนวทางนี้ทั้งสิ้น ๕๖ กลุ่ม ทั้งนี้ การจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ตามตระกูลภาษาดังกล่าวถูกกำหนดโดยกลุ่มบุคคลที่มีใช้กลุ่มชาติพันธุ์

๓.๓.๓ การดำเนินการของภาครัฐ

๑) ภาพรวมการดำเนินการในหัวข้อมา

ได้ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์อย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนและหลักเสมอภาคจนส่งผลให้คุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ดีขึ้นมา โดยลำดับ ผ่านการกำหนด**แนวทางการบริหารจัดการของรัฐ**ในรูปแบบคำสั่งทางการบริหาร อาทิ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดสถานะและสิทธิของบุคคล ที่อพยพเข้ามาและอยู่อาศัยมานาน และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง นโยบายการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเลและชาวกะเหรี่ยง นอกจากนี้ หน่วยงานรัฐ ได้รับรองและให้โอกาสคนในสังคมทุกกลุ่ม เช่น การบัญญัติกฎหมายด้านการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ การมีส่วนร่วมของตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ในเวทีการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ และการแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกิน ผ่านกลไกต่าง ๆ โดยเฉพาะ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ รวมถึงการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับป่าผ่านโครงการต่าง ๆ ตลอดจนดำเนินการปฏิรูปและพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มบนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตเป็นลำดับแรก และรัฐได้คำนึงการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือให้เหมาะสมต่อการแก้ไขในแต่ละสภาพปัญหาในระดับ พื้นที่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ การประสานงานของภาครัฐกับ**กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)** และ**ภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศ** เป็นหนึ่งในกลไกที่เป็นตัวกลางในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นเวทีสำคัญในการสะท้อน วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าให้กับคนในชาติได้รับรู้และทำความเข้าใจกับความหลากหลายของวัฒนธรรม

และยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง

๒) ข้อท้าทาย

ข้อท้าทายบางประการยังคงดำรงอยู่ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ อาทิ

(๑) การขาดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะข้อมูลแผนที่ที่เกี่ยวข้องกับแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มต่างประสบปัญหาเดียวกันในเรื่องการทับซ้อนการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นปัญหาร่วมกันในเชิงประเด็นทุกพื้นที่ โดยกรณีการทับซ้อนการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน พื้นที่ทางวัฒนธรรม และพื้นที่ทางจิตวิญญาณ นับเป็นสถานการณ์ปัญหาเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

(๒) ปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากกลไกการบริหารจัดการของภาครัฐยังขาดการมีส่วนร่วม ทำให้นโยบายการบริหาร ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ โดยเฉพาะการบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้ง กรณีการบังคับใช้กฎหมายระเบียบ มาตรการ และแนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรณีการทับซ้อนของพื้นที่ อันเป็นสาเหตุของการสร้างความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ

(๓) การทำงานเชิงบูรณาการ โดยยังขาดกลไกหลักสำหรับการบูรณาการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนการดำเนินโครงการของภาครัฐบางส่วนที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้านโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่องานด้านสังคม ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักของการเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรม

๓.๔ แนวโน้มสถานการณ์ในภาพรวม

๓.๔.๑ สถานการณ์อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(โควิด - 19)

การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด - 19 ส่งผลกระทบกับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสุขภาพ ที่ทำให้สถานการณ์ทั่วโลกเกิดการชะงักและชะลอตัว และทำให้สังคมเกิดการปรับตัวในรูปแบบวิถีใหม่ (New Normal) อย่างไรก็ตาม สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตด้วยกัน ๒ ด้าน ในด้านหนึ่งเป็นโอกาสอันดีในการแสดงศักยภาพการบริหารจัดการด้วยตนเองเพื่อปรับตัวและให้ความร่วมมือร่วมกับภาครัฐในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดได้ อาทิ การปิดหมู่บ้านเพื่อป้องกันและควบคุมเชื้อโควิดจากบุคคลภายนอก รวมทั้งยังช่วยสร้างโอกาสการจำหน่าย

และกระจายสินค้าทางการเกษตรไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมให้พื้นที่สามารถบริหารจัดการในพื้นที่เป็นไปอย่างเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน ในขณะที่อีกด้านหนึ่ง กลุ่มที่ยังไม่ได้รับสถานะบุคคลและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลเข้าถึงระบบสาธารณสุขได้อย่างล่าช้า ในช่วงระยะแรกของการระบาด ทั้งในเรื่องการเข้าถึงบริการฉีดวัคซีน และการได้รับการบริการในการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐ แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการปรับรูปแบบการให้บริการในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจและความวิตกกังวลของกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มมีผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่น ซึ่งกระทบต่อการให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ยิ่งไปกว่านั้น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนลดลง ครอบครัวที่มีบุตรหลานต้องภาระการเลี้ยงดูที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เยาวชนของกลุ่มชาติพันธุ์ต้องออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้เกิดความยากจนและความไม่เท่าเทียมในระยะยาว ทั้งนี้ หากแต่ละประเทศสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้แล้ว คาดว่านโยบายในระยะต่อไปจะให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจของประเทศ ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานด้านสาธารณสุข

๓.๔.๒ การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของประชากร

การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของประชากร ทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีปัจจัยเร่งหลายประการ อาทิ ความไม่มั่นคงทางการเมือง ในบางประเทศ การสงคราม ภัยพิบัติ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือยกระดับคุณภาพชีวิตไปสู่ความเจริญกว่า ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย หรือปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มประสบกับปัญหานี้ บางกลุ่มถูกผลักดันด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจให้ต้องไปเป็นแรงงานอพยพต่างถิ่น หรือบางกลุ่มมีเครือข่ายติดจากประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างผิดกฎหมาย ส่งผลให้เกิดปัญหาประชากรแฝง ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามกฎหมายของผู้โยกย้ายถิ่นฐานและบุตรในระยะยาว ปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนในพื้นที่ และปัญหาอาชญากรรมตามมาภายหลัง เช่น การค้ามนุษย์ ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาละเอียดอ่อนที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และอาจนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงของรัฐได้ ทั้งนี้ ภาครัฐมีนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องต่อหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจต่อระดับนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ

๓.๔.๓ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างมหาศาล ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตอย่างก้าวกระโดด และจะเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะเดียวกันส่งผลกระทบต่อประชากรจำนวนมากที่ยังปรับตัวทางสังคมไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และอาจส่งผลให้กลายเป็นเหยื่อ

ของการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มประชากรในพื้นที่ห่างไกลที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีได้อย่างเต็มที่ ปัจจุบันมีความพยายามในการเร่งรัดต่อการปฏิบัติที่สนับสนุนการเข้าถึงสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีของทุกภาคส่วนเพื่อลดช่องโหว่ในการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด อันจะส่งผลกระทบเป็นวงกว้างในอนาคต รวมถึงผลจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้การเชื่อมโยงต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นทำให้เกิดการเคลื่อนไหลทางวัฒนธรรมของโลกที่มาผสมผสานกันกับวัฒนธรรมท้องถิ่น อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การสืบทอดประเพณีพิธีกรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากกระแสสังคมภายนอกชุมชนเข้ามามีบทบาทและปรับเปลี่ยนค่านิยมสมัยใหม่มากกว่าวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ทำให้วัฒนธรรมบางอย่างของกลุ่มชาติพันธุ์เริ่มสูญหายไป

๓.๔.๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มากขึ้นส่งผลให้สภาพภูมิอากาศทั่วโลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่กับธรรมชาติและประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เป็นกลุ่มที่มีโอกาสได้รับผลกระทบได้มากที่สุด จากสภาพภูมิอากาศที่ไม่เอื้อต่อการประกอบอาชีพและปัญหายภัยพิบัติทางธรรมชาติที่สร้างความเสียหายต่อพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทางการเกษตร รวมถึงการฟื้นฟูหลังจากได้รับผลกระทบที่ยากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และอาจส่งผลให้กลุ่มชาติพันธุ์ต้องย้ายถิ่นฐานไปจากเดิม นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจนำไปสู่การสูญเสียสมดุลของความมั่นคงของรัฐได้ แม้ในปัจจุบันนานาชาติต่างมีนโยบายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะยังคงส่งผลกระทบต่อทุก ๆ ประเทศในระยะยาว

๓.๔.๕ ปัญหาเศรษฐกิจและโครงสร้างประชากร

ปัจจุบันประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ทำให้สัดส่วนประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงซึ่งมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อเศรษฐกิจระดับมหภาค ได้แก่ รายได้ต่อหัวของประชากร การออมและการลงทุนงบประมาณประเทศ การจ้างงาน ผลิตภาพของแรงงาน ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลงและระดับจุลภาค ได้แก่ ตลาดผลิตภัณฑ์และบริการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเงินและด้านสุขภาพที่ขยายเพิ่มขึ้น การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรสูงขึ้น รวมทั้งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต สังคมและพฤติกรรมการบริโภค ในขณะเดียวกันทำให้ขาดกำลังแรงงาน จำเป็นต้องใช้แรงงานจากต่างประเทศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มหรือบางคนทำให้ต้องไปเป็นแรงงานอพยพต่างถิ่น การออกไปรับจ้างเพื่อหารายได้ของสมาชิกครัวเรือนนอกพื้นที่ชุมชนและต่างจังหวัดดังกล่าวนับเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความไม่มั่นคงในการใช้ชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ประการหนึ่ง

นั่นคือประชากรคนรุ่นใหม่หรือวัยแรงงานที่เคลื่อนย้ายสู่สังคมเมือง ซึ่งผู้คนในสังคมส่วนใหญ่ยังคงมองข้ามความสำคัญของภาษาท้องถิ่น ส่งผลต่อการใช้ภาษาท้องถิ่นตลอดจนการสืบทอดความรู้ท้องถิ่นได้ถดถอยลง

๓.๔.๖ ช่องว่างระหว่างวัย

ปัจจุบันทั่วโลกเผชิญกับปัญหาความไม่เข้าใจกัน อันเกิดจากช่องว่างระหว่างวัย (Generation Gap) โดยจะสามารถพบเจอได้ทั้งในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาทุกยุค ทุกสมัย โดยมีสาเหตุมาจากการไม่ยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล อาทิ ชาติพันธุ์ ฐานะสังคม สิ่งแวดล้อมรอบตัว รวมถึงวัยวุฒิ และคุณวุฒิ ปัญหาดังกล่าวมิได้พบเพียงทัศนคติของกลุ่มคนรุ่นเก่าที่มีต่อคนรุ่นใหม่ แต่ในกลุ่มคนรุ่นใหม่กลับพบทัศนคติที่ปฏิเสธแนวคิดคนรุ่นเก่าเช่นกัน สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ พบว่าคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มยึดโยงคุณค่าแนวทางในการดำเนินชีวิตจากคนในวัยเดียวกันในระดับสากลมากขึ้น กลุ่มวัยรุ่น เด็ก และเยาวชนไม่กล้าแสดงออกหรือขาดความมั่นใจในการสื่อสารด้วยภาษาถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ และขาดความกระตือรือร้นในการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีบางอย่างจากคนรุ่นเก่า อย่างไรก็ตาม ประกอบกับ การที่ผู้ใหญ่วัยแรงงานขึ้นไปต้องมีการะการทำงานที่หนักขึ้น จึงไม่มีเวลาใกล้ชิดบุตรหลานมากนัก ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยขึ้น ปัจจุบันนานาชาติต่างมีนโยบายส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่เพื่อการลดช่องว่างระหว่างวัยมากขึ้น

๓.๔.๗ การรวมกลุ่มรูปแบบใหม่ภายใต้บริบทสังคมที่เปลี่ยนไป

ปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการเชื่อมต่อ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกันอย่างรวดเร็ว จนเกิดเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่รวมกลุ่มคนที่มีความคิดคล้ายคลึงกันมาอยู่ร่วมกัน ทั้งสังคมทางกายภาพ และสังคมบนสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTI+) กลุ่มสิทธิสตรี กลุ่มสิทธิแรงงาน กลุ่มลัทธิแนวคิดต่าง ๆ และกลุ่มเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มสังคมดังกล่าวมีแนวโน้มเติบโตมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรวมกลุ่มบนสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากเป็นพื้นที่เอื้อต่ออิสระในการแสดงออก การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มากกว่าพื้นที่ทางกายภาพ อย่างไรก็ตาม การสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์อาจทำให้เกิดปัญหาการส่งต่อข้อมูลที่เป็นเท็จ การปะทะกันทางความคิด จนก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้ การรวมกลุ่มในลักษณะนี้เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน และมีแนวโน้มมากขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นนิยามใหม่ของสังคมพหุวัฒนธรรมในอนาคต ที่เกิดมาจากความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ และค่านิยมใหม่ ภายใต้โลกที่ไร้พรมแดนมากขึ้นกว่าการรวมกลุ่มกันทางกายภาพในลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี (แบบดั้งเดิม)

**แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคม
พหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)**

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้ สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๔.๑

กรอบแนวคิด

๔.๑.๑ แนวพระราชดำริและหลักการทรงงาน ของพระบาทสมเด็จพระ

พระบรมชนกนาถิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานเรื่องภูมิสังคม รวมทั้ง พระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เรื่อง “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” ตลอดจนแนวพระราชดำริ “จิตอาสา เราทำความดี ด้วยหัวใจ”

๔.๑.๒ หลักการบริหารจัดการความหลากหลาย ผ่านการส่งเสริม

และเสริมสร้างสถานะแวดล้อม และกลไกต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการดำรงอยู่ของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ตลอดจนสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นสภาพสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ความเชื่อ และประเพณี เป็นต้น รวมถึงมีการยอมรับถึงระบบคุณค่าทางวัฒนธรรมของกลุ่มย่อยต่าง ๆ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเท่าเทียมระหว่างกลุ่มย่อยที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งในความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมิได้มีเพียงแค่ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ยังมีกลุ่มความหลากหลายอื่น ๆ อยู่ด้วย

๔.๑.๓ หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดทิศทางการ

พัฒนาและแก้ไขปัญหา โดยยึดหลักสันติวิธี นิติรัฐ และนิติธรรม เคารพ ยอมรับ และเห็นคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมทั้งนำมาเป็นต้นทุนในการพัฒนาประเทศ

๔.๑.๔ หลักความเสมอภาค เท่าเทียม การไม่เลือกปฏิบัติ ความรับผิดชอบ

ต่อสังคม บนพื้นฐานหลักคุณธรรม สิทธิมนุษยชน และความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการทรัพยากร และการเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐ โดยแก้ไขระบบการบริหารจัดการของทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้รัฐจัดสรรทรัพยากรให้กับคนในชาติได้อย่างความเท่าเทียมกัน คำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยและมีความเป็นสากล รวมถึงครอบคลุมประเด็นที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคมต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

“สังคมไทยมีเอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย มีสันติวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

๔.๓.๑ เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในชาติอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยใช้แนวทางสันติวิธี ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมของประเทศไทย

๔.๓.๒ เพื่อให้คนในชาติได้รับการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานและได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมไปกับเสริมสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมของคนในชาติ

๔.๓.๓ เพื่อให้ทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย และการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๔.๓.๔ เพื่อให้มีการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กลุ่มเป้าหมายในระยะ ๕ ปีของแผนฉบับนี้ คือ คนในชาติที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม ซึ่งจากการสำรวจสามารถจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ตามลักษณะที่อยู่อาศัย ดังนี้ ๑) กลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ๒) กลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ราบ ๓) กลุ่มที่อาศัยและตั้งถิ่นฐานตามหมู่เกาะหรือชายฝั่งทะเล และ ๔) กลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า

๔.๕.๑ ประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่สงบสุข เป็นธรรม ไม่แบ่งแยก อีกทั้งสามารถบริหารจัดการป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชังได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้แนวทางสันติวิธี

๔.๕.๒ คนในชาติ โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม ได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนตระหนักรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งส่งเสริมและขจัดอุปสรรคต่าง ๆ

เพื่อให้คนในชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและพัฒนาประเทศ ได้อย่างสอดคล้องกับหลักมนุษยธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน

๔.๕.๓ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศ มีเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ของประเทศไทย

๔.๕.๔ ประเทศไทยมีกลไกการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ที่สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งมีกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการที่มีความทันสมัยและสร้างความเป็นธรรมให้กับคนในชาติ

๔.๖ แนวทางการดำเนินการ

๔.๖.๑ แนวทางการดำเนินการที่ ๑ การเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในชาติอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยสันติวิธีภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

◆ กลยุทธ์

๑) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และปลูกฝังแนวทางการบริหารจัดการ ความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี แก่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น สร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการบริหารจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธี โดยมุ่งเน้นการป้องกันความขัดแย้งเป็นสำคัญ

๒) ส่งเสริมกระบวนการป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความขัดแย้ง ตลอดจนสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทในการประสานความร่วมมือเพื่อป้องกัน และจัดการความขัดแย้งโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ระหว่างภาครัฐและชุมชน

๓) กำหนดกลไกเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางต่าง ๆ โดยยึดหลักนิติรัฐ นิติธรรม และหลักสันติวิธี เพื่อป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชัง ลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเสมอภาคทางโอกาสให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

๔) สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรม และข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา อาทิ การจัดสรรที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทางจิตวิญญาณ โดยอาศัยกระบวนการยุติธรรม และการระงับข้อพิพาทตามแนวทางสันติวิธี ตลอดจนอาศัยความร่วมมือ ด้านข้อมูลทางวิชาการจากผู้รู้หรือผู้นำทางจิตวิญญาณในพื้นที่

๕) เสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี โดยสนับสนุนการนำวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดการความรู้ พัฒนาอย่างเป็นระบบ ก้าวทัน รองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ความมั่นคงรูปแบบใหม่

๖) ส่งเสริมการดำเนินการตามแนวทางปรองดองสมานฉันท์อยู่ร่วมกัน อย่างสันติ สร้างความเข้าใจการบังคับใช้กฎหมายที่เสมอภาคเป็นธรรม พร้อมไปกับสนับสนุนการจัดเวทีประชาคมการเรียนรู้ในการบริหารจัดการความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี และกระบวนการ ยุติธรรมในสถาบันการศึกษาและชุมชนท้องถิ่น

๗) สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ ความขัดแย้งของชุมชนและท้องถิ่นโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ เพื่อให้คนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันในความหลากหลาย ได้อย่างสันติ เกิดภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง เพื่อป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง และความเกลียดชัง

๘) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และยอมรับ ในความหลากหลาย รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสังคมที่เคารพซึ่งกันและกัน ควบคู่กับ การสนับสนุนให้มีหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อปลูกฝังให้เยาวชน มีจิตสำนึกในการยอมรับความหลากหลายทางความเชื่อ ความศรัทธา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้ง สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

๙) ส่งเสริมให้ประชาชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รวมทั้งมีการสื่อสาร ช่วยเหลือ และร่วมมือกัน โดยไม่แบ่งแยกความแตกต่าง หลากหลาย ตลอดจนส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งระดับผู้นำและระดับชุมชน เพื่อสร้างเครือข่าย การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างกัน

๔.๖.๒ แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การส่งเสริมให้คนในชาติได้รับการ ประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน และได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้ง เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชาติ ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างความเท่าเทียมและเป็นธรรมให้ยั่งยืน

◆ กลยุทธ์ III

๑) เร่งรัดกระบวนการกำหนดสถานะบุคคลให้แก่คนในชาติที่อยู่ในไทย เป็นเวลานานที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้เรียบร้อยแล้ว

๒) พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐโดยการนำแนวทางการบูรณาการและการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ โดยการบูรณาการนโยบายและการดำเนินงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนซึ่งกันและกันทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น เพื่อให้คนในชาติมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต และความหลากหลาย อีกทั้งได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย

๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชาติในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความหลากหลาย ปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ รวมทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ผืนป่า โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่อาศัยร่วมกับป่าได้ อาทิ การให้คนอยู่ร่วมกับป่า ตลอดจนรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมและผลประโยชน์แห่งชาติ ด้วยจิตสำนึกและความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ รวมทั้งการรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและต่อผู้อื่น

๔) ส่งเสริมการจัดระเบียบพื้นที่ จัดถิ่นฐานที่อยู่อาศัยทำกินตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า และพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตให้มีทางเลือกทางอาชีพที่เหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการรักษาความมั่นคง โดยการจัดโครงการที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ เช่น โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ และโครงการยามชายแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๕) ส่งเสริมให้คนในชาติได้รับโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับทั้งในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียน ตลอดจนการศึกษาตามอัธยาศัยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงระบบการศึกษา รวมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้มีส่วนได้เสียทางสังคมในสังคมพหุวัฒนธรรมให้สามารถปรับตัวให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างเสมอภาคเท่าเทียม ทัวถึง สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความหลากหลาย ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการโครงการตามแนวอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันการศึกษาทุกประเภท

๖) เร่งรัดการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงวิถีชีวิตของคนในชาติอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การโทรคมนาคม การขนส่ง การสาธารณสุข

๗) พัฒนาพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และด้านการลงทุนที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของพื้นที่

๘) ส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ได้แก่ กสิกรรม วนเกษตร ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มหรือชุมชนเพื่อพัฒนาต่อยอดและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

๙) พัฒนาทักษะอาชีพ ส่งเสริมและต่อยอดผลผลิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อันมุ่งเน้นให้เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและประเพณี โดยไม่ก้าวก้าวความเชื่อของชุมชน และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายอย่างยั่งยืน

๑๐) ส่งเสริมบทบาทของสตรีกลุ่มชาติพันธุ์ในการมีส่วนร่วมแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาทุกมิติ ทั้งในเวทีการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม

๔.๖.๓ แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมทั้งในและต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งการดำเนินงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

◆ กลยุทธ์

๑) ส่งเสริมให้มีพื้นที่ในการแสดงออกทางความคิดอย่างเปิดกว้าง ทั้งพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางความรู้สึกนึกคิด และพื้นที่ทางสังคม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ยอมรับความหลากหลาย และสร้างสรรค์ให้สังคมดีขึ้น โดยต้องเคารพสิทธิผู้อื่น และอยู่ภายใต้กฎหมาย ปราศจากการคุกคามและละเมิดต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และผลประโยชน์แห่งชาติ ด้วยจิตสำนึกและความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ รวมทั้งการรู้จักสิทธิและหน้าที่ต่อตนเองและต่อผู้อื่น พร้อมสนับสนุนให้มีช่องทางการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่คนในชาติ

๓) สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์กลุ่มชาติพันธุ์ และการดำเนินงานของภาครัฐที่ผ่านมา เพื่อลดแนวคิดอคติทางวัฒนธรรมภายในสังคม

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและชุมชนให้พึ่งตนเองได้ โดยยึดแนวพระราชดำริเป็นแนวทางดำเนินงาน เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรผสมผสาน โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน การให้ความคุ้มครองดูแลประชาชนกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคมและพัฒนากระบวนการเข้าถึงบริการให้ทั่วถึง รวดเร็ว เพื่อยกระดับการจัดบริการสาธารณะของรัฐ

๕) สนับสนุนให้หน่วยงานราชการในพื้นที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับกระแสข้อมูลข่าวที่บิดเบือน ตลอดจนมีการติดตามตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข้อมูล

๔.๖.๔ แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การทบทวนความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการของประเทศไทย ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐ ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

๑) ทบทวน ปรับปรุง หรือพัฒนาวิธีปฏิบัติ แนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ รวมถึงการใช้ดุลพินิจหลักรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ให้เหมาะสม โดยอาศัยการบูรณาการด้านข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อประกอบการพิจารณาคดีในกรณีข้อพิพาทต่าง ๆ เพื่อสร้างความสมดุลในสังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนมีมาตรการเยียวยาที่เหมาะสมรองรับต่อกรณีของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของภาครัฐ

๒) ส่งเสริมและบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งได้ครอบคลุมทั้งมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม โดยการยกระดับสู่เศรษฐกิจสีเขียวให้เติบโตและมีความยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมกลไกการประสานงานระดับชุมชน ซึ่งสามารถเป็นกลไกในการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ กับประชาชน

๓) เร่งรัดกระบวนการจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) การสำรวจเขตพื้นที่อนุรักษ์ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม

๔) พัฒนาบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีรอบความคิด ทศนคติ และทักษะที่เหมาะสม เอื้อต่อการบริหารจัดการความหลากหลายภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย และให้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม (Cultural Competency) โดยมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในการเคารพหลักนิติรัฐ นิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน ยอมรับและเห็นในคุณค่าของอัตลักษณ์ ทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชน มีหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน สามารถดำเนินงานในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีทักษะและทัศนคติในการเผชิญหน้ากับความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี

๕) สนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการความหลากหลายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อาทิ การสร้างระบบฐานข้อมูล การใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ การใช้ระบบพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล (Biometrics) บนพื้นฐานของความสมัครใจ โดยแสดงเจตจำนงในการขอใช้สิทธิตามขั้นตอนในการยืนยันอัตลักษณ์บุคคล เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สถานะสิทธิบุคคล

๖) สนับสนุนการให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการของภาครัฐภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อการเข้าถึงการบริการของรัฐเป็นไปอย่างรวดเร็วและสะดวกยิ่งขึ้น

กลไกการบริหารจัดการ

๕.๑ กลไกภายใต้สภาพความมั่นคงแห่งชาติ

๕.๑.๑ กลไกระดับนโยบาย : สภาพความมั่นคงแห่งชาติ และคณะกรรมการ ร้อยกรองงานของสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

๕.๑.๒ กลไกระดับอำนวยการ : คณะอนุกรรมการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริม การอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (อบ.พว.) และคณะอนุกรรมการประเมินสถานการณ์ และแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (อปก.พว.)

๕.๒ กลไกการปฏิบัติ

๕.๒.๑ กลไกตามแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานรับผิดชอบ

แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานร่วม รับผิดชอบ
๑ การเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของ คนในชาติอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ภายใต้สังคม พหุวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยสันติวิธี	วธ.	พม. ยธ. ทส. อว. ศธ. มท. ตร. กปส. และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
๒ การส่งเสริมให้คนในชาติได้รับการประกันสิทธิ ขั้นพื้นฐาน และได้รับการพัฒนาศักยภาพ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น อย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้ง เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชาติในการแก้ไข ปัญหาได้อย่างความเท่าเทียมและเป็นธรรม ในยั่งยืน	พม.	มท. ทส. วธ. ศธ. กษ. ตร. อว. สธ. คค. ดศ. ทก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและ ต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้ง การดำเนินงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	มท.	วธ. พม. กท. กษ. ตร. ยธ. กปส. และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานร่วม รับผิดชอบ
๓.๑ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม	มท./พม.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๒ ส่งเสริมและพิจารณาให้ภาคประชาสังคมต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม	กต.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔ การทบทวนความเหมาะสมของ กฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ และมาตรการของประเทศไทย ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐ ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล	ยธ.	ทส. มท. กษ. พม. ดศ. ตร. สำนักงาน ก.พ.ร สศทช. วร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔.๑ การทบทวนกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการเงินโยบายน	ยธ.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔.๒ การบริหารจัดการเงินโยบายน และกลไกของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล และสังคมพหุวัฒนธรรม	สมช.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) หน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบตามแนวทางการดำเนินการ

(๑) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก มีหน้าที่หลักด้านการดำเนินงานตามแนวทางดำเนินการที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งอำนวยความสะดวกและบูรณาการให้หน่วยงานรับผิดชอบร่วมดำเนินการตามกลยุทธ์ ตลอดจนติดตาม รวบรวม และรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวตามระบบที่วางไว้

(๒) หน่วยงานรับผิดชอบร่วม มีหน้าที่ในการดำเนินการขับเคลื่อนตามกลยุทธ์ต่าง ๆ ของแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน รวมทั้งมีหน้าที่ในการรายงานผลการดำเนินการให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักทราบ

๕.๒.๒ กลไกระดับพื้นที่

๑) หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มเป้าหมาย	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานดำเนินการ
๑ กลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง	พม./ทส.	จังหวัด/หน่วยงานในจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒ กลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ราบ	วธ.	จังหวัด/หน่วยงานในจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓ กลุ่มที่อาศัยและตั้งถิ่นฐานตามหมู่เกาะ หรือชายฝั่งทะเล	ทส.	จังหวัด/หน่วยงานในจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า	พม./ทส.	จังหวัด/หน่วยงานในจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) หน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบระดับพื้นที่

(๑) **หน่วยงานหลัก** มีหน้าที่ขับเคลื่อนงานตามแนวทางการดำเนินการทั้ง ๔ แนวทาง ร่วมกับหน่วยงานดำเนินการในระดับพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มชาติพันธุ์ที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผน ตลอดจนมีหน้าที่ติดตาม รวบรวม และรายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) **หน่วยงานดำเนินการ** มีหน้าที่ในการดำเนินการขับเคลื่อนงานเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มชาติพันธุ์ตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยใช้แนวทางการดำเนินการทั้ง ๔ แนวทางเป็นกรอบในการดำเนินการ รวมทั้งมีหน้าที่ในการรายงานผลการดำเนินการให้หน่วยงานหลักทราบ

๖.๑ การรายงานผลการดำเนินการในระบบอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามำบันทึกข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการรายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง (Electronic Assessment Reports : EAR) ของ สมช. ซึ่งเป็นการรายงานผลการดำเนินการของแผนระดับที่ ๓ ที่ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่มีการรายงานผลการดำเนินการของแผนระดับที่ ๑ และ ๒ โดยเพิ่มเติมข้อมูลความเชื่อมโยงของโครงการที่หน่วยงานบันทึกในระบบ eMENSCR แล้ว ในส่วนของความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และตัวเลือกผลผลิต ผลลัพธ์ และอุปสรรค โดยให้รายงานผลการดำเนินงานรอบหกเดือน และประจำปี

๖.๒ กลไก

๖.๒.๑ กลไกคณะอนุกรรมการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (อบ.พว.) ภายใต้คณะกรรมการร้อยกรองงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจประการหนึ่งในการติดตามและประเมินผลแผน โดย สมช. จะรวบรวมผลการดำเนินงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานในระบบอิเล็กทรอนิกส์ เสนอ อบ.พว. และคณะกรรมการร้อยกรองงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ตามลำดับ

๖.๒.๒ กลไกเครือข่ายติดตามผลเฉพาะกรณี เพื่อติดตามผลการดำเนินการในพื้นที่สำคัญ และรายงานให้ อบ.พว. และคณะอนุกรรมการประเมินสถานการณ์และแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (อปก.พว.) ทราบ

๖.๒.๓ กลไกการประเมินผลโดยภาคส่วนอื่น โดยเฉพาะภาควิชาการ โดยจัดทำในรูปแบบโครงการวิจัยภาควิชาการ

**ตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนการส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน
ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย**

๗ ตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนการส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

๗.๑

ตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ และ ๒

ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้อง	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง	- บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ - ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดย ประชาคมระหว่างประเทศ - การบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพ ที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	- ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ - บทบาทและการยอมรับในด้านการมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ - ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม	-
แผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง	- ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น - การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น - กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	- ดัชนีสันติภาพโลก (อันดับ) - ประสิทธิภาพของรัฐบลาจากการประเมินของธนาคารโลก - ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง	๑ ใน ๕๐ ของโลก - ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ - ร้อยละ ๑๐๐

ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้อง	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
แผนแม่บทฯ ประเด็นความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม	- คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครอง และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น - มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ เป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	- สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมด ที่ได้รับความคุ้มครอง ตามมาตรการคุ้มครองทางสังคม - ดัชนีความยากจนแบบหลากหลาย มิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ	- ร้อยละ ๘๐ - ลดลงร้อยละ ๑๐
นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก ของชาติ เป้าหมายที่ ๒ คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลาย บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน	- การจัดทำ พัฒนา หรือปรับปรุง มาตรการของรัฐเพื่อส่งเสริม คุ้มครอง และปกป้องสิทธิ มนุษยชนภายในของไทย ให้สอดคล้องกับบริบทภายใน ประเทศและสนธิสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทย เป็นภาคี - ร้อยละของจำนวนผู้มีส่วนได้เสีย สถานะและสิทธิบุคคลที่ได้รับ สถานะอยู่ในราชอาณาจักร อย่างถูกต้องตามกฎหมาย	- อย่างน้อยปีละ ๒ มาตรการ (มาตรการ หมายถึง แนวทาง คู่มือ คำสั่ง ประกาศ กฎระเบียบ หรือกฎหมาย ระดับต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินงาน หรือวิธีการรูปแบบอื่นใด ซึ่งเกิดขึ้นโดย หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ มีส่วนร่วม) - เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๗.๒

ตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป้าหมาย		ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ตัวชี้วัดร่วม							
สังคมไทยสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม	๑ จำนวนการจัดทำ พัฒนาหรือปรับปรุงมาตรการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมมีการผลักดันเพื่อให้สอดคล้องกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี	อย่างน้อย ๑ มาตรการ	อย่างน้อย ๑ มาตรการ	อย่างน้อย ๑ มาตรการ	อย่างน้อย ๑ มาตรการ	อย่างน้อย ๑ มาตรการ	อย่างน้อย ๕ มาตรการ
	๒ ร้อยละของจำนวนปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับภาครัฐ (ลดลง)	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๒๕ (เทียบกับค่าเฉลี่ย ๕ ปีย้อนหลัง)
ตัวชี้วัดเชิงกลยุทธ์							
ประเทศไทยสามารถบริหารจัดการป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางสันติวิธี	แนวทางการดำเนินการที่ ๑ ร้อยละความสำเร็จในการจัดการปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๖๐ ของจำนวนครั้งที่ใช้สันติวิธีในการจัดการปัญหาความขัดแย้งทั้งหมด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (รวม ๕ ปี)
คนในชาติ โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคมได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้ง การส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนตระหนักรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งส่งเสริมและจัดอุปสรรคต่าง ๆ	แนวทางการดำเนินการที่ ๒ ๑ ร้อยละของจำนวนผู้ปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลที่ได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (เพิ่มขึ้น) ๒ ร้อยละความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๑๒	ร้อยละ ๑๘	ร้อยละ ๒๔	ร้อยละ ๓๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐ (จากปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๕)
ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศ มีเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมของประเทศไทย	แนวทางการดำเนินการที่ ๓ ร้อยละความเชื่อมั่นของกลุ่มเป้าหมายจากภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมของประเทศไทย	-	-	-	-	-	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ (วัดจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (รวม ๕ ปี)
ประเทศไทยมีกลไกการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งมีกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการที่มีความทันสมัยและสร้างความเป็นธรรมให้กับคนในชาติ	๑ แนวทางการดำเนินงานที่ ๔ ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการบริหารจัดการความหลากหลายภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ๓ ความสำเร็จของการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐	มีการนำเสนอเสนอแนะเชิงนโยบายไปขับเคลื่อนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ผ่านกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริหารจัดการความหลากหลายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ๓.๑ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ ๓.๒ กลุ่มเป้าหมายได้รับบริการจากภาครัฐในอัตราเร็วขึ้น (เทียบกับอัตราความเร็วเฉลี่ย ๕ ปี ย้อนหลัง)

โครงการสำคัญ (Flagship Project)

๘.๑ โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลบูรณาการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและบริหารจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรม : ฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์

๘.๑.๑ แนวทาง เชื่อมโยงกับแนวทางการดำเนินการที่ ๔ การทบทวนความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มชาติพันธุ์ในทุกระดับ อีกทั้งการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของบริบทสังคมแต่ละท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๘.๑.๒ กิจกรรมและห้วงเวลาดำเนินการ

◆ **ปี พ.ศ. ๒๕๖๖** || จัดทำและเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง ๔ กลุ่ม ทั่วประเทศ ได้แก่ ๑) กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ๒) กลุ่มชาติพันธุ์ที่บนพื้นที่ราบ ๓) กลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานตามหุบเขาหรือทะเลชายฝั่ง ๔) กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า ให้ความชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อรองรับหรือสนับสนุนต่อการใช้ข้อมูลในการแก้ไขและป้องกันปัญหาด้านต่าง ๆ

◆ **ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘** || เก็บรวบรวมฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกลุ่มชาติพันธุ์และการขอสัญชาติไทยของชาวต่างชาติ รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลกลุ่มประชากรชาติพันธุ์ที่ได้รับและยังไม่ได้รับสัญชาติไทย เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องกับข้อเท็จจริง และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รองรับและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

◆ **ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐** || พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร โดยเชื่อมโยงข้อมูลประชากร และสถิติต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐร่วมกัน ตลอดจนพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ และเป็นแหล่งข้อมูลในการบริหารจัดการต่อประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านต่าง ๆ

๘.๑.๓ ตัวชี้วัดโครงการ

- ๑) มีฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ที่เสถียรภาพภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐
- ๒) สถานการณ์ปัญหาเร่งด่วนของกลุ่มชาติพันธุ์* ลดลง จากค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ เมื่อสิ้นสุดแผนในปี ๒๕๗๐ (*ปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล และปัญหาการทับซ้อนของการใช้ประโยชน์ที่ดิน)
- ๓) กลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการจากภาครัฐในห้วงปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในอัตรารวดเร็วขึ้น เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย ๕ ปีย้อนหลัง

๘.๑.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยรับผิดชอบหลัก : สมช. และศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
(องค์การมหาชน) (ศมส.)

หน่วยรับผิดชอบรอง : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กระทรวงแรงงาน (รง.)

๘.๒

โครงการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

๘.๒.๑ แนวทาง เชื่อมโยงกับแนวทางการดำเนินการที่ ๓ การส่งเสริม

ให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมทั้งในและต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งการดำเนินงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยการเปิดพื้นที่เพื่อรับฟังและสร้างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวนโยบายต่อการบริหารจัดการของรัฐต่อกลุ่มชาติพันธุ์ นำไปสู่การสร้างความรู้และความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ และการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่มาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน และแนวทางการดำเนินการที่ ๔ การทบทวนความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวัฒนธรรม ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานบนสภาวะแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๒.๒ กิจกรรมและห้วงเวลาดำเนินการ

◆ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ||| จัดประชุมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์หรือประเมินสถานการณ์เร่งด่วนในกรณีต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะต่อไป

◆ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ||| เสริมสร้างเครือข่ายเพื่อจัดอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความเข้าใจในอัตลักษณ์ ประเพณี รวมถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติต่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกต้องและอยู่บนพื้นฐานของแนวทางการบริหารจัดการความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี

◆ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ||| จัดเวทีรับฟังและสร้างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวนโยบายต่อการบริหารจัดการของรัฐต่อกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รวมทั้งดำเนินการติดตามการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ ตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

◆ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ||| เสริมสร้างความเข้าใจของภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ เพื่อลดแนวคิดที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติสุข เกิดการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีความเคารพซึ่งกันและกัน ควบคู่กับการสร้างความเข้าใจในระดับนานาชาติ โดยเปิดเวทีเสวนาหารือร่วมกันกับผู้แทนจากต่างประเทศ ให้มีความเข้าใจถึงลักษณะสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

๘.๒.๓ ตัวชี้วัดโครงการ

๑) เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ จากกิจกรรมฯ มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

๒) การสำรวจความเชื่อมั่นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างความเข้าใจและการสร้างการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕

๓) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ สมช. จัดทำจากการรับฟังความเห็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ได้มีการนำไปขับเคลื่อนจริง ภายในปี ๒๕๗๐

๔) จำนวนข้อร้องเรียนระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับภาครัฐลดลงร้อยละ ๒๕ ในห้วงปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย ๕ ปีย้อนหลัง

๘.๒.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยรับผิดชอบหลัก : สมช.

หน่วยรับผิดชอบรอง : คมส. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๙.๑ การมีกลไกรองรับการแก้ไขปัญหาในทุกระดับที่มีประสิทธิภาพ และมีเอกภาพ รวมทั้ง การขับเคลื่อน โดยการปฏิบัติตามแผนของแต่ละหน่วยงาน และมีความเชื่อมโยงประสาน สอดคล้องและบูรณาการการปฏิบัติร่วมกันทุกระดับ พร้อมทั้งมีมาตรการรองรับในการเยียวยาที่เหมาะสม สำหรับกรณีกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของภาครัฐ

๙.๒ การสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ บนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อให้คนในชาติยอมรับ เข้าใจ เคารพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

๙.๓ การให้ความร่วมมือของประชาชนและทุกภาคส่วน ทั้งการมีส่วนร่วมตั้งแต่ การวิเคราะห์สภาพปัญหา การร่วมพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ทุกขั้นตอน ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วม ในทุกมิติ

๙.๔ การมีระบบฐานข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยที่มีความถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ในทุกระดับ รวมทั้งสามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว

ကမ္ဘာ့

OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

ภาคผนวก ก

ตารางประสานสอดคล้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ	
		หลัก	ร่วม
แนวทางการดำเนินการที่ ๑		วธ.	พม. ยธ. ทส. อว. ศธ. มท. ตร. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในชาติอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยสันติวิธีภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม			
๑ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และปลูกฝังแนวทางการบริหารจัดการความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี แก่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคมและผู้นำท้องถิ่น สร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีโดยมุ่งเน้นการป้องกันความขัดแย้งเป็นสำคัญ			ยธ. ศธ. มท. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒ ส่งเสริมกระบวนการป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความขัดแย้ง ตลอดจนสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความร่วมมือเพื่อป้องกันและจัดการความขัดแย้งโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน			ศธ. มท. ตร. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓ กำหนดกลไกเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ โดยยึดหลักนิติรัฐ นิติธรรม และหลักสันติวิธี เพื่อป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชัง ลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างภาพลักษณ์ทางโอกาสให้เกิดขึ้นในสังคมไทย			ยธ. มท. พม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

	หน่วยงานรับผิดชอบ	
	หลัก	ร่วม
๔ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหาคอขวดที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา อาทิ การจัดสรรที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทางจิตวิญญาณ โดยอาศัยกระบวนการยุติธรรม และการระงับข้อพิพาทตามแนวทางสันติวิธี ตลอดจนอาศัยความร่วมมือด้านข้อมูลทางวิชาการจากผู้รู้หรือผู้นำทางจิตวิญญาณในพื้นที่		พม. ทส. อว. ยธ. มท. ดร. กษ. สศทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕ เสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี โดยสนับสนุนการนำวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดการความรู้ พัฒนาอย่างเป็นระบบ ก้าวทัน รองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ความมั่นคงรูปแบบใหม่		มท. ศธ. อว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖ ส่งเสริมการดำเนินการตามแนวทางปรองดองสมานฉันท์ร่วมกันอย่างสันติสร้างความเข้าใจการบังคับใช้กฎหมายที่เสมอภาคเป็นธรรม พร้อมไปกับสนับสนุนการจัดเวทีประชาคมการเรียนรู้ในการบริหารจัดการความขัดแย้งและความเกลียดชังโดยสันติวิธี และกระบวนการยุติธรรมในสถาบันการศึกษาและชุมชนท้องถิ่น		ยธ. มท. ดร. ศธ. อว. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๗ สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการความขัดแย้งของชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ เพื่อให้คนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในความหลากหลายได้อย่างสันติ เกิดภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันปัญหาอคติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและความเกลียดชัง		มท. อว. ศธ. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ	
		หลัก	ร่วม
๘	ประชาชนพึงมีประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และยอมรับในความหลากหลาย รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสังคมที่เคารพซึ่งกันและกัน ควบคู่กับการสนับสนุนให้มีหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกในการยอมรับความหลากหลายทางความเชื่อ ความศรัทธา ศาสนา วัฒนธรรม และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม		กปส. ศธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
			มท. พม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		พม	มท. พส. วธ. ศธ. กษ. ตร. สธ. คค. ดศ. ทก. อว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการดำเนินการที่ ๒			
	การส่งเสริมให้คนในชาติได้รับการประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน และได้รับการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้ง เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชาติในการแก้ไขปัญหาได้อย่างความเท่าเทียมและเป็นธรรมให้ยั่งยืน		มท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑	เร่งรัดกระบวนการกำหนดสถานะบุคคลให้แก่คนในชาติที่อยู่ในไทยเป็นเวลานานที่ได้รับการบริหารจัดการทะเบียนประวัติไว้เรียบร้อยแล้ว		มท. พส. วธ. ศธ. กษ. ตร. สธ. คค. ดศ. ทก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒	พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐโดยการนำแนวทางการบูรณาการและการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ โดยการบูรณาการนโยบายและการดำเนินงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น เพื่อให้คนในชาติมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต และความหลากหลาย อีกทั้งยังได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย		มท. พส. วธ. ศธ. กษ. ตร. สธ. คค. ดศ. ทก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ

หน่วยงานรับผิดชอบ	
หลัก	ร่วม
๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชาติในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความหลากหลายปลูกฝังให้ประชาชน มีจิตสาธารณะ รวมทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ผืนป่า โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชน สามารถอยู่อาศัยร่วมกับป่าได้ อาทิ การให้คนอยู่ร่วมกับป่า ตลอดจนรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และผลประโยชน์แห่งชาติ ด้วยจิตสำนึกและความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ รวมทั้งการรู้จักสิทธิและหน้าที่ ของตนเองและผู้อื่น	ทส. วร. ศธ. กษ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔ ส่งเสริมการจัดระเบียบพื้นที่ จัดถิ่นฐานที่อยู่อาศัยทำกินตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า และพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตให้ทางเลือกทางอาชีพที่เหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการรักษาความมั่นคง โดยการจัดโครงการที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ เช่น โครงการ บ้านเล็กในป่าใหญ่ และโครงการขยายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	มท. ทส. กษ. ตร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕ ส่งเสริมให้คนในชาติได้รับโอกาสทางด้านการศึกษาในทุกกระดับทั้งในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียน ตลอดจนการศึกษาดูงานอัครราชูปถัมภ์ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงระบบการศึกษา รวมทั้งพัฒนาผู้มีส่วนได้เสีย ทางสังคมในสังคมพหุวัฒนธรรมให้สามารถปรับตัวให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างเสมอภาคเท่าเทียม ทัวทั้ง สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความหลากหลาย ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการโครงการตามแนวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันการศึกษาทุกประเภท	มท. ทส. วร. ศธ. กษ. ตร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ	
		หลัก	ร่วม
๖	เร่งรัดการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนในชาติอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การโทรคมนาคม การขนส่ง การสาธารณสุข		มท. ทส. วธ. ศธ. กษ. ตร. สธ. คค. ดศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๗	พัฒนาพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และด้านการลงทุนที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของพื้นที่		มท. ทส. วธ. กษ. ดศ. ทก. อว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๘	ส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ได้แก่ กสิกรรม วนเกษตร ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มหรือชุมชน เพื่อพัฒนาต่อยอดและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่		มท. กษ. วธ. อว. ดศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๙	พัฒนาทักษะอาชีพ ส่งเสริมและต่อยอดผลิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อันมุ่งเน้นให้เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและประเพณี โดยไม่ก้าวล่วงความเชื่อของชุมชน และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายอย่างยั่งยืน		มท. วธ. ศธ. คค. ดศ. ทก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐	ส่งเสริมบทบาทของสตรีกลุ่มชาติพันธุ์ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาทุกมิติ ทั้งในเวทีการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม		มท. วธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ

แนวทางการดำเนินการที่ ๓

การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคมทั้งในและต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมทั้งการดำเนินงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

๓.๒ ส่งเสริมและพิจารณาให้ภาคประชาสังคมต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

๑ ส่งเสริมให้มีพื้นที่ในการแสดงออกทางความคิดอย่างเปิดกว้าง ทั้งพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางความรู้สึกนึกคิด และพื้นที่ทางสังคม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ยอมรับความหลากหลาย และสร้างสรรค์ให้สังคมดีขึ้น โดยต้องเคารพสิทธิผู้อื่นและอยู่ภายใต้กฎหมาย ปราศจากการคุกคามและละเมิดต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒ ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมและผลประโยชน์แห่งชาติ ด้วยจิตสำนึกและความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ รวมทั้งการรู้จักสิทธิและหน้าที่ต่อตนเองและต่อผู้อื่นพร้อมสนับสนุนให้มีช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่คนในชาติ

หน่วยงานรับผิดชอบ

หลัก ร่วม

มท.
วธ. พม. กท. กษ. ตร. กปส.
ยธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มท./พม.

กต.

วธ. พม. กท. กษ. ตร. และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พม. กท. กปส. และหน่วยงาน
งานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ	
		หลัก	ร่วม
๓	สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์กลุ่มชาติพันธุ์ และการดำเนินงานของภาครัฐที่ผ่านมา เพื่อลดแนวความคิดที่ทางวัฒนธรรมภายในสังคม		กต. วธ. พม. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔	เสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและชุมชนให้พึ่งตนเองได้ โดยยึดแนวพระราชดำริเป็นแนวทางดำเนินงาน เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรผสมผสาน โครงการช่วยเหลือเพื่อน การให้ความคุ้มครองดูแลประชาชนกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคมและพัฒนาระบบการเข้าถึงบริการให้ทั่วถึง รวดเร็ว เพื่อยกระดับการจัดบริการสาธารณะของรัฐ		วธ. พม. กพ. กษ. ตร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕	สนับสนุนให้หน่วยงานราชการในพื้นที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับกระแสข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือน ตลอดจนมีมาตรการตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข้อมูล		พม. ยธ. กปส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการดำเนินการที่ ๔		ยธ.	ทส. มท. กษ. พม. ดศ. ตร. วธ. สำนักงาน ก.พ.ร. สดทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การทบทวนความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหา รวมทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล		ยธ.	
๔.๑ การทบทวนกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย		ยธ.	
๔.๒ การบริหารจัดการเชิงนโยบายและกลไกของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล		สมช.	

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

หลัก	ร่วม
------	------

๑	ทบทวน ปรับปรุง หรือพัฒนาวิธีปฏิบัติ แนวทางการบริหารจัดการเชิงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ รวมถึงการให้สิทธิเสรีภาพและนิติศาสตร์ที่เหมาะสม โดยอาศัยการบูรณาการด้านข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจหรือพิพาทต่าง ๆ เพื่อสร้างความสมดุลในสังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนมีมาตรการเยียวยาที่เหมาะสมรองรับต่อกรณีของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของภาครัฐ	ทส. มท. กษ. พม. วธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒	ส่งเสริมและบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานเพื่อเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งได้ครอบคลุมทั้งมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม โดยการยกระดับสู่เศรษฐกิจสีเขียวให้เติบโตและมีความยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมกลไกการประสานงานระดับชุมชน ซึ่งสามารถเป็นกลไกในการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ กับประชาชน	ทส. มท. กษ. พม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓	เร่งรัดกระบวนการจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) การสำรวจเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม	ทส. มท. กษ. สศทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔	พัฒนาบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีกรอบความคิด ทักษะ และทักษะที่เหมาะสม เอื้อต่อการบริหารจัดการความหลากหลายภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย และให้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม (Cultural Competency) โดยมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการเคารพสิทธิมนุษยชน นิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน ยอมรับและเห็นในคุณค่าของอัตลักษณ์ ทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชน มีหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน สามารถดำเนินงานในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีทักษะและทัศนคติในการเผชิญหน้ากับความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี	ทส. มท. วธ. พม. สำนักงาน ก.พ.ร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ภายใต้แนวทางการดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ	
		หลัก	ร่วม
๕	สนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการความหลากหลายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อาทิ การสร้างระบบฐานข้อมูล การใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ การใช้ระบบพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (Biometrics) บนพื้นฐานของความสมัครใจ โดยแสดงเจตจำนงในการขอใช้สิทธิตามขั้นตอนในการยืนยันอัตลักษณ์บุคคล เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สถานะสิทธิบุคคล		มท. ตร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	๖ สนับสนุนการให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการของภาครัฐภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อการเข้าถึงการบริหารของรัฐบาลเป็นไปอย่างรวดเร็วและสะดวกยิ่งขึ้น		สำนักงาน ก.พ.ร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข

คำนิยาม

เพื่อความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกัน สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้กำหนดนิยามศัพท์ ที่สำคัญ โดยศึกษา ประมวล จากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และข้อเสนอแนะจากนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสร้างความเข้าใจ และสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่

๑) **กลุ่มคนเปราะบาง** หมายถึง บุคคลที่ต้องการได้รับการพิทักษ์จากผู้อื่น ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระหรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยสามารถแบ่งกลุ่มคนเปราะบางได้ ดังนี้
๑) กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าบุคคลทั่วไป อาทิ หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ พ่อเลี้ยงเดี่ยว แม่เลี้ยงเดี่ยว
๒) กลุ่มทุพพลภาพ อาทิ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยสมองเสื่อม ผู้ป่วยติดเตียง
๓) กลุ่มที่ไม่มีอิสระพอในการตัดสินใจ อาทิ เด็กและเยาวชน นักโทษ ทหารเกณฑ์ และ ๔) กลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ คนเร่ร่อน คนไร้บ้าน และ คนขอทาน

๒) **กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม** หมายถึง กลุ่มบุคคลในสังคมที่มีความสามารถในการปรับตัว และต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษ ประกอบด้วย กลุ่มเด็กและเยาวชน สตรี คนพิการ คนยากจน คนไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ คนไร้สถานะทางทะเบียนราษฎร ผู้พ้นโทษ ผู้ติดเชื่อเอช ไอ วี และผู้บริโภคร (ความหมายโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

๓) **คนในชาติ** หมายถึง กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ร่วมกัน โดยถือชนบทธรรมนิยม ประเพณี และมีภาษาที่ใช้ร่วมกัน ประกอบด้วย กลุ่มคนที่มีสัญชาติไทย และกลุ่มคนที่ไม่ใช่สัญชาติไทย แต่มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งครอบคลุม ทั้งในส่วนที่มีสถานะถูกต้องตามกฎหมาย และส่วนที่ได้รับการผ่อนผัน ให้อาศัยอยู่ชั่วคราวภายใต้นโยบายและมาตรการของภาครัฐ ทั้งนี้ ไม่หมายรวมถึง ผู้หนีภัยการสู้รบ ผู้แสวงหาที่พำนัก และแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีนโยบาย แนวทาง และมาตรการของภาครัฐรองรับเป็นการเฉพาะ

๔) **ภูมิสังคม (Geosocial)** หมายถึง ความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ชีวภาพ วิถีชีวิต ประเพณี ขนบธรรมนิยมและวัฒนธรรม

๕ **สังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society)** หมายถึง สังคมหนึ่งที่มีโครงสร้างทางสังคม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มคนมากกว่าหนึ่งกลุ่มที่มีความแตกต่างกันหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ศาสนา ภาษา วิถีชีวิต วัฒนธรรม หรืออัตลักษณ์ ๒) ความเชื่อและค่านิยมของคนในสังคมที่ยอมรับเข้าใจและเคารพในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมและผู้อื่น และ ๓) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มที่มีความความแตกต่างกันหลากหลายทางวัฒนธรรม

๖ **อัตลักษณ์ (Identity)** หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งบ่งชี้ลักษณะเฉพาะของบุคคล ชุมชน สังคม หรือประเทศนั้น ๆ เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา

ภาคผนวก ก

บัญชีอักษรย่อ

กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ
กปส.	กรมประชาสัมพันธ์
ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กท.	กระทรวงกลาโหม
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
คค.	กระทรวงคมนาคม
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ตชด.	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปค.	กรมการปกครอง
ปม.	กรมป่าไม้
พช.	กรมการพัฒนาชุมชน
พด.	กรมพัฒนาที่ดิน
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พส.	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
มท.	กระทรวงมหาดไทย
ยธ.	กระทรวงยุติธรรม
รง.	กระทรวงแรงงาน
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ
ศมส.	ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
สคทช.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข

ส.ป.ก.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สปน.	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สมช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อปท.	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
อส.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

Executive summary

Section 70 of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017) states that the State should promote and provide protection for different ethnic groups to have the right to live in the society according to their traditional culture, custom and way of life on a voluntary basis, peacefully and without interference, insofar as it is not contrary to public order or good morals or does not endanger the security of the state, health or sanitation. Also, the government has set a promotion of coexistence within a multicultural society as a national policy while considering social development on a basis of “multicultural society” because Thailand’s society is of diverse cultures such as ethnicities, languages, religions, beliefs and customs.

Apart from the aforementioned facts, Southern Border Provinces Security and Ethnic Affairs Division under the Office of the National Security Council (NSC) has assessed the situation comprehensively with all relevant sectors, compiled, studied and analyzed information from academic documents, articles, laws and regulations. **The Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (B.E. 2566 - 2570) (2023-2027)** has thus been created for the purpose of a peaceful coexistence of the nation’s people while maintaining their honor and dignity. In the first phase, it is necessary to increase the potential of people from different ethnic groups, **especially the vulnerable groups and disadvantaged groups in the society**, in order to remove the obstacles that cause such groups economic, social, educational, public health, political, legal and cultural impacts, as well as inequality in access to social protection.

The plan is to provide the target group with a guarantee of their basic rights and to develop their potential in line with their ways of life, cultures and local wisdom equally, without any discrimination by taking into account peaceful approaches, moral principles, humanitarian principles, human rights principles and human security, which will lead to the security of the State. This is based on the participation of all sectors including the government, private, public and civil society, both domestically and internationally. The plan also aims to enhance knowledge and understanding of peaceful coexistence in Thailand’s multicultural society in order to gain acceptance and correct understanding both nationally and internationally, increase the efficiency of the government management principles under good governance and align it with cultural diversity, and support the mechanisms for the integration of all levels of the government’s operation, from the policy, direction and operation (central and local level).

Moreover, flagship projects have been set up, particularly the ethnic group database system project and the promotion of coexistence in multicultural society in Thailand project. These projects have a concise timeframe and a system to follow up and evaluate each outcome so that existing and incoming problems can be concretely prevented and resolved. The plan and projects are under the vision **“Thai society is united in the midst of diversity, cultural peace and can live together in harmony”**.

Southern Border Provinces Security and Ethnic Affairs Division
Office of the National Security Council

Preface

Thailand is a multicultural society consisted of ethnic groups with diverse cultures and ethnicities in terms of religions, beliefs, languages, ways of life, values and identities. However, being a multicultural society, the diversity of ethnic groups as mentioned affects the living conditions and social roles of different people in the country. The lack of understanding and acceptance of such diversity can lead to segregation, discrimination, conflict and violence. It is an obstacle to the reconciliation of the people in the nation and brings an impact on national unity and security. Therefore, it is necessary to encourage the entire nation to accept, understand, as well as respect diversity and the rights of different groups must be protected and promoted equally in order to create a multicultural society that is just and in which people live together in harmony.

The Office of the National Security Council, as an agency operating on the nation's security policy, has made the **Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (B.E. 2566 - 2570) (2023-2027)**. This is a guideline to provide the nation's people with a guarantee of their basic rights and to develop their potential in line with their ways of life, culture and local wisdom equally, without any discrimination, under the principle of human rights. In the first phase, the focus is on increasing the potential of ethnic groups and minorities, especially the vulnerable groups and disadvantaged groups in Thailand. In addition, emphasis is placed on peaceful conflict resolution through the participation of all sectors including the government, academic and civil society, strengthening the learning exchange from each other in order to achieve acceptance of cultural diversity. The efficiency of public administration must also be enhanced in order to respond to the problems caused by diversity, in accordance with the ways of life, culture and social landscape of Thailand.

This action plan is consistent with the government's approach, which was designed to respond to the needs of the people along with domestic and international laws. It will lead to the stability and unity of the nation, to project a positive image in the international level. I sincerely hope that the plan will be useful to all relevant agencies and that it will be a policy level framework for all of us to work together to encourage different groups of people with diverse cultures, ideas and beliefs to live together peacefully in the same society and support them to accept and respect each culture. In the end, Thailand will be a strong, stable, safe and sustainable multicultural society.

General

(Suphot Malaniyom)

Secretary-General of The National Security Council

Table of Contents

Page

Executive summary

Preface

1. Background of Rational Criterion

95

2. Compliance to relevant Strategies, Policies, Plans and International Instruments

101

2.1 Strategy, Policy and Plan

103

2.2 International Instruments

111

3. Global, Regional and National situations and trends of Multicultural Societies

115

3.1 Global situation

117

3.2 Regional situation

117

3.3 National situation

118

3.4 Overall trend of the situation

120

4. Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027)

125

4.1 Concept

127

4.2 Vision

127

4.3 Objectives

128

4.4 Target group

128

4.5 Goals

128

4.6 Guidelines

129

Table of Contents (Cont.)

Page

5. Administration Mechanism

135

5.1 Mechanism under the National Security Council

137

5.2 Operation

137

6. Monitoring and Evaluation

141

6.1 Electronic Monitoring and Evaluation System

143

6.2 Mechanisms

143

7. Success Indicators

145

7.1 Indicators linking to the level 1 and 2 plans

147

7.2 Indicators of the Action Plan for Promoting Coexistence

in Multicultural Society in Thailand (B.E. 2566 - 2570) (2023 - 2027) 149

8. Flagship Project

153

8.1 Integrated database system related to the promotion and management of cultural diversity project: Ethnic Group Database 155

8.2 Promotion of Coexistence in Multicultural Society in Thailand project 156

9. Success Factors

159

Appendices

Appendix A: Coordination Table

165

Appendix B: Definitions

173

Appendix C: Abbreviations

175

1

Background of Rational Criterion

1

Background of Rational Criterion

1.1

Section 70 of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560

(2017) states that the State should promote and provide protection for different ethnic groups to have the right to live in the society according to their traditional culture, custom and way of life on a voluntary basis, peacefully and without interference, insofar as it is not contrary to public order or good morals or does not endanger the security of the state, health or sanitation. Next, the **National Reform Plan, in Social Sector, announced in Chapter 24, Volume 135, of the Royal Gazette on 6 April B.E. 2561 (2018), states that the fourth reform point is the development of a system to strengthen communities.** This point is considered an important foundation that will lead to the achievement of national development, all in terms of economic and social stability, strong political system, moral level in the society, and welfare system for people of all groups, especially **the vulnerable groups** and people on the highlands and of ethnic groups, **those are disadvantaged groups in the society.** Reform is needed to remove the obstacles that cause such groups economic, social, educational, public health, political, legal and cultural impacts, as well as inequality in access to social protection. To achieve the goal of reform, **the Office of the National Security Council (NSC) has been assigned to create the Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (B.E. 2561 - 2564) (2018-2021)** to use as a framework for relevant agencies to formulate action plans and operations, those should be consistent with the framework provided. **The goal is to encourage the nation's people (meaning a group of peoples who are a part of a common lifestyle, culture, identity, custom, tradition and language, including people of Thai nationality and people who do not hold Thai nationality but have a precise domicile with a legal status or have been granted a temporary residency by the government) to be able to live together peacefully under a multicultural society, which can face any incoming challenges, to reduce inequality and to emphasize solutions to the problems of disadvantaged groups in society.**

1.2

On 2 April B.E. 2560 (2017), the National Security Council approved the **Plan for Promoting of Coexistence in Multicultural Society in Thailand (B.E. 2561 - 2564) (2018-2021)** as proposed. In the first meeting of B.E. 2563 (2020) (meeting 1/2563) on 23 January B.E. 2563 (2020), the Council approved the policy, guidelines, strategy, and specific security plan under the National Security Policy and Plan B.E. 2562 - 2565 (2019-2022) to be effective in B.E. 2562 – 2565 (2019-2022). The approval resulted in the change in the timeframe to the **Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand** to be effective

between B.E. 2562 – 2565 (2019-2022) instead. In terms of the operation of the mentioned promotion plan, the NSC and related agencies had jointly driven the implementation of the plan continuously, leading to the setup of guidelines to help and care for ethnic groups. Projects/activities of various agencies were also supported to create an environment where various agencies can work together systematically to a certain extent. However, the plan expired in B.E. 2565 (2022) and the situation has changed rapidly. Also, the past security paradigms focused on the issue of human security, which was the foundation of the security of the State and the development direction at the international level placing greater emphasis on strengthening human security. As a result, the NSC, as an agency operating according to the nation's security policy, has proceeded according to Section 7 of the National Security Council Act B.E. 2559 (2016), which defines the duties and authority in determining specific security plans. This leads to the revisiting and making of the Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027). The goal is to achieve continuity and use it as an action plan for the integration of various agencies to support the national strategy, national strategy master plan, and national security policies and plans. This action plan will focus on caring for ethnic groups those are the nation's people in accordance with the intent of the former plan.

1.3

The NSC reviewed and drafted the Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027) by adopting the method of active participation from related agencies in order to cover every aspect, in these following manners

1.3.1 Information, fact and opinion collection process. The NSC assessed the situation comprehensively with all relevant sectors, gathered, studied, and analyzed information from academic documents, articles, regulations, and relevant laws. The NSC also followed up the performance of various agencies and related sectors. The gathered information was utilized to provide a report on the environment and context of the multicultural society in Thailand, including the conceptual framework of this Action Plan.

1.3.2 Framework preparation of the Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027). The main mechanism was through the subcommittee on management for promoting coexistence in multicultural society and the working committee of the National Security Council. The plan was proposed in the meeting of the National Security Council on 26 August B.E. 2564 (2021). The meeting approved the framework of the action plan and assigned the NSC to collect information and opinions from relevant sectors and to prepare the action plan that is comprehensive, completed and consistent with the current situation. The Prime Minister ordered the NSC to carefully study all relevant information and allow related agencies to integrate, as well as work step by step, for the greatest benefit of the people.

1.3.3 **Preparation of the details of the Action Plan.** The NSC adopted the framework of the action plan to make a preliminary draft of details and organized a forum to gather opinions from every sector in the central and regional areas. Nine forums were organized from March B.E. 2563 (2020) to March B.E. 2565 (2023).

1.4 The Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027) is intended to be a tool and mechanism for integrating the work of all sectors. It is a part of the goal to encourage all groups of people to live together peacefully in a multicultural society. It emphasizes the disadvantaged groups in society and tries to remove the obstacles that cause such groups economic, social, educational, public health, political, legal and cultural impacts, as well as social inequality. It also provides a guarantee of people's rights and safety, responds to basic needs, and makes people free from fear and scarcity and able to live in the society with dignity. Lastly, the plan supports this group of people to build the society's strength and to be a social force in the future.

2

**Compliance to relevant Strategies, Policies,
Plans and International Instruments**

THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

Compliance to relevant Strategies, Policies, Plans and International Instruments

Setting the framework of the Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027) is based on belated His Majesty the King Bhumibol Adulyadej's initiatives and working principles as well as the National Strategy (B.E. 2561 - 2580) (2018-2037) which is a Level 1 plan and the Master plan under the National Strategy, the National Security Policy and Plan (B.E. 2566 - 2570) (2023-2027) and the 13th National Economic and Social Development Plan (B.E. 2566 - 2570) (2023-2027) which are Level 2 plans. The framework also complies and relates to Level 3 plans which are the NSC's Specific Security Plans, National Human Rights Plan, and related International Instruments.

2.1 Strategy, Policy and Plan

2.1.1 Level 1 Plan - The National Strategy on National Security

1) **Goal:** The country is stable in all dimensions and levels.

Thailand's role in security management is recognized internationally. The country's security management has effective and tangible results.

2) **Strategy issue:** Maintaining domestic peace and developing mechanisms for comprehensive security management.

3) **Achieving the goal based on the strategy issue:**

The promotion of coexistence within a multicultural society in Thailand focuses on the prevention, through peaceful approaches, of cultural prejudice that leads to conflict and hatred. The means also need to adhere to the rule of laws and participation of relevant sectors. The nation's people are guaranteed their basic rights, inequality is reduced, and equality of opportunity is increased. Their potential is developed in accordance with their ways of life, culture and local wisdom equally, without any discrimination by using integrated problem-solving mechanisms joined by the government agencies, private sectors, civil society and non-governmental organizations domestically and internationally. The aims are to gain an understanding of the multicultural society in Thailand and allow all related sectors to participate in determining the direction of development and solving problems together appropriately and in line with lifestyles and diversity. The people and community will be stronger, and they can live together peacefully and continuously in Thailand.

2.1.2 Level 2 Plan

1) **Master plan under the National Strategy: Security Issue**

(1) **Issue-level goal**

- **Goal 1:** The country is more stable in all dimensions

and levels.

- **Achieving the goal:** The nation has found peace, and the country's situation fits for the administration and development according to the National Strategy and policies. The multicultural society in Thailand is peaceful, fair and non-discriminatory. The problems of cultural prejudice resulting in conflict and hatred can be effectively prevented by peaceful approaches. The nation's people receive a guarantee of their basic rights and their potential is developed in line with their ways of life, culture and local wisdom equally, according to humanitarian and human rights principles and without any discrimination.

(2) Subplan on Maintaining Domestic Peace

- **Strategic guidelines:** The main concept is to build unity and reconciliation among the nation's people. The focus is on cooperation between people and agencies/organizations from all sectors and encouraging them to jointly carry out activities to promote love, unity and reconciliation of the nation's people according to their role(s) and to integrate problem-solving effectively and concretely. There are 8 important guidelines as follows: 1) establishing an organization/integrated conflict management mechanism which is based on the rule of law and the basic principles of democracy as well as respect for different opinions; 2) promoting activities to build unity and reconciliation at all levels and supporting the participation of the public sector; 3) promoting the dissemination of knowledge, administration of justice to the people and the rights and duties of the people under the democratic system with the King as Head of State; 4) encouraging the people to feel that they are a part of the nation, to live together in peace and to be proud of being a Thai nationals; 5) focusing on government administration and operations in accordance with good governance principles and supporting the community's justice process; 6) aiming to foster role model leaders at different levels in order to create an atmosphere of unity and reconciliation; 7) aiming to strengthen the consciousness of respecting the nation, religion and monarchy; and 8) promoting the morals, ethics and morals of people in society to strengthen unity and sacrifice for the public good.

- **Subplan goal:** Political stability and higher governance

- **Achieving the subplan goal:** This is based on the participation of all sectors including the government, private, public and civil society, both domestically and internationally. They must understand the principles of peaceful coexistence within a multicultural society by adhering to the rule of law and peaceful approaches, to resolve and prevent conflict and hatred, reduce inequality and create equal opportunity and non-discrimination in Thai society. They must also support the prevention, by peaceful approaches, of cultural prejudice resulting in conflict and hatred and pay attention to the management of the government sector under good governance which will help foster stability and good governance in the society in the future.

(3) Subplan on Developing a Comprehensive Security Management Mechanism

- **Strategic guidelines:** The main concept is to drive the National Strategy on Security, support and promote the implementation of the National

Strategy on Security and achieve effective, unified and tangible results according to the specified goals. The NSC is tasked to develop and strengthen the departments, personnel, tools, management systems and budget allocation to drive the National Strategy on Security to be effective and to create the integration of cooperation from all sectors. The NSC must also be ready and armed with the capabilities that are modern, suitable, adequate and flexible, have a united and clear management, play an important role in taking responsibility for security problems in all dimensions at the policy level and be well-equipped to effectively support the context that will change in the future. All of this aims to truly achieve the results according to the strategy. Moreover, there is a subplan to drive the National Strategy on Security, and an important plan/project is clearly established under the following 4 main concepts: 1) development and improvement of mechanisms, structures, roles and responsibilities of the NSC and relevant government agencies; 2) development of security management system and propulsion system of the National Strategy on Security; 3) development of the potential of civil servants, tools and facilities of the NSC and related government agencies; and 4) development and improvement of laws necessary for the operation.

- **Subplan goal:** Thailand's security management yields successful and concrete accomplishments.

- **Achieving the subplan goal:** The focus is on reviewing, improving or developing practices, guidelines for the management of policies, laws, regulations, criteria and measures related to ethnic groups while keeping the national interests in mind. Also, the principles of political science and laws and integrating operations between agencies are used to link management mechanisms and integrate information in various dimensions, including security, economy and society, especially the integration of historical data and ethnic group databases and enhance the participation process of all sectors to support the drive to effectively promote peaceful coexistence in a multicultural society.

2) Master plan under the National Strategy: Equality and Social Security Issues

(1) Issue-level goal

- **Goal 1:** All Thai people are protected and have increased social security.

- **Achieving the goal:** The goal is to protect people and encourage them to express their opinions openly, leading to an exchange and learning of each other. People accept diversity and a better society is formed. People and the communities are stronger and independent. They have better access to opportunities, basic government services, public utilities and basic facilities necessary for living thoroughly and covering all target groups. Another part of the goal is to expedite the process of assigning personal status to the nation's people who have been in Thailand for a long time and have already been surveyed and registered so that they receive protection, social security and fairness according to the legal rights in accordance with human rights in a concrete way.

(2) Subplan on Target-Specific Measures to solve problems of Specific Groups

- **Strategic guidelines:** 1) providing a system and mechanism to assist the target group by developing systems and mechanisms to assist target groups in need of special assistance to support and cover a wide range of target groups such as children, women, elderly, people with physical disabilities, victims of violence and human trafficking, factory workers who are at risk, infected people and those requiring a special care; 2) supporting and providing suitable infrastructure for different population groups, especially children and adolescents, women, people with disabilities, elderly and socially disadvantaged so that they receive equal access to the government's services, social opportunities and housing stability; 3) fostering cooperation, creating opportunities and increasing community participation by promoting community welfare in the form of self-reliance, highlight families and communities as fundamental institutions for organizing social protection systems for their members. This should be done with support from various parties according to the potential / readiness of each. The government should encourage cooperation from all sectors, support the gathering of community organizations and networking and use existing mechanisms as social capital to maximize the benefit of protecting the target groups in the society; and 4) encouraging the development and use of information systems and information technology for welfare provision and social security building for all sectors such as developing a central social welfare database system that links with other database systems and promoting information exchange between various development partners, especially at the household and community levels to lead to the enhancement of social protection and social security.

- **Subplan goal:** There are more comprehensive systems and mechanisms to provide assistance to the target groups in need of special assistance.

- **Achieving the subplan goal:** The aim is to develop policy management guidelines to support and help ethnic people who are disadvantaged in the society, especially in the case of land use as residential areas, work areas, cultural areas and spiritual spaces, to support the establishment of an ethnic group database system, to expedite the process of assigning personal status to the nation's people who have been in Thailand for a long time and have already been surveyed and registered, and to help the disadvantaged people to receive basic rights and develop their potential in line with their ways of life, culture and local wisdom equally, in accordance with humanitarian and human rights principles. Along with these goals, the NSC will ensure that the government's problem solving is effective, precise and relevant to the groups in need of assistance.

3) The National Security Policy and Plan (B. E. 2566 - 2570) (2023-2027)

This is a framework or direction to prevent, alert, resolve or suppress threats to maintain national security. It is focusing on the concept of comprehensive

security, which has formulated proactive and reactive security policies and plans, as well as focusing on risk management and resilience in order to bring all Thai people safety, prosperity and well-being. There are security policies and plans that link to the promotion of coexistence in multicultural society in Thailand as follows:

(1) Security Policy and Plan No. 1 – Strengthening the security of the national main institutions. It aims to encourage people in Thai society to coexist peacefully, respect each other's diversity and maintain the country's main institutions which are the nation, religion and monarchy.

- **Goal:** The nation's people live together in peace, respect each other's diversity, and are protected by human rights principles.

- **Indicators:** The number of preparations, development or improvement of the government's measures to make them align with domestic context and international human rights treaties to which Thailand is currently party.

- **Strategy:** Promoting peaceful coexistence among the nation's people and respect for diversity based on human rights.

- **Achieving the goal:** This section is a framework for security policy direction, security context of Thailand, and stability of the country in terms of geopolitics. Its ultimate goals are to protect national interests through the promotion of coexistence in a multicultural society through peaceful approaches, to ensure that individuals have equal protection under the law, respect for rights, human dignity and mutual respect and non-discrimination in terms of diversity in origin, race, ethnicity and language, to build awareness for all sectors to see the value of co-existence among diversity and to increase the efficiency of managing the diversity of people in the nation on the basis of equality, equity and non-discrimination, with the emphasis on thorough resource management and access to public services. An environment and various mechanisms must also be built that support the multicultural society in Thailand and the changing world's situation as well as review, improve, develop laws, regulations or practices that provide public services to be in line with international human rights principles. All actions must be done indiscriminately and must not take any differences as the cause of conflict.

(2) Security Policy and Plan No. 6 – Management of illegal immigrants and irregular migrants: It aims to manage people who have status and rights problems, foreign labours, vulnerable groups in terms of security and international relations, including those who are protected or in the process of status screening and cannot return to their country of origin. This is an effort to balance the dimensions of security, international relations and human rights.

- **Goal:** The number of people who have status and personal rights problems has decreased and they receive appropriate care according to humanitarian principles.

- **Indicators:** The percentage of people who have status and personal rights problems decreases and the number of people who have been granted legal status in the kingdom increases by 30% by 2027.

- **Strategy:** Preventing and solving the problem of illegal immigrants who have status and personal rights problems.

- **Achieving the goal:** This section aims to expedite the process of assigning personal status to the nation's people who have been in Thailand for a long period of time and have already been surveyed and registered, to review, improve and develop the existing laws to eliminate problems, obstacles or conflicts of relevant rules, regulations and criteria, to establish an ethnic group database to collect the civil registration of the ethnic groups and application for Thai nationality and to verify and update ethnic demographics that have and have not been granted Thai nationality. Such information can be utilized to support either the prevention and/or the solution of various problems.

4) The 13th National Economic and Social Development Plan (B.E. 2566 – 2570) (2023-2027)

It focuses on solving structural problems in order to be society of opportunity and fairness. This is carried out by distributing opportunity, creating equality and reducing inequality in terms of income, wealth and space. It shall be pursued to ensure that the country could overcome several challenges and achieve its vision of becoming a developed country with security, prosperity and sustainability. There are four principles and concepts that should be adopted: (1) the Sufficiency Economy Philosophy to develop the country with reasonableness, moderation, self-immunity that based on knowledge, virtue and perseverance (2) building the ability to “fall down and get up quickly” by focusing on development at 3 levels; readiness to defend or “survival” level, adaptation or “sufficiency” level, and modification for sustainable growth or “sustainable” level (3) the United Nations Sustainable Development Goals, based on the concept of “Leaving no one behind”, and (4) development of the bio-economy, circular economy and green economy. The plan has linkages to the promotion of coexistence in multicultural society in Thailand as follows:

(1) **Purpose and development goal:** It aims to build a society of opportunity and fairness by reducing inequality in terms of income, wealth and business competition opportunity, to support and help the vulnerable groups and the underprivileged to have an opportunity to move up the economic and social ladders and to provide quality public services thoroughly and equally.

(2) **Main goal:** Building a society of opportunity and fairness.

(3) **Indicator:** The difference in the living conditions (expenses) between the top 10 percent and the bottom 40 percent of the population in terms of economic status (Top 10 / Bottom 40).

(4) **Target value:** Lower than 5 times on B.E. 2570 (2027) (from the baseline B.E. 2563 [2019] at 5.68 times)

(5) **Pin number 9:** Thailand's poverty index have decreased across generations. Adequate and appropriate social protection (in terms of opportunity and equality in economy and society).

(6) **Essence:** This plan aims to transform Thailand to keep up with and changes of the world by balancing the distribution of development benefits to all sectors in the economy and society, enhancing the quality of life and maintaining the sustainability of natural resources and the environment. Thus, Thailand will become a country with a value-creating economy and a sustainable society; have a high-value economy that is environmentally friendly; and be a society of opportunity, equality and sustainable way of life. Moreover, Thailand must have strong, high potential and competitive small and medium enterprise (SME) entrepreneurs. Fundamentally, Thailand has the advantage of the areas and a major city in each region that are economically prosperous, modern and fit to live in. It also focuses on decreasing Thailand's poverty across generations and all Thai people to have adequate and appropriate social protection in the future, together with a circular economy and a low-carbon society that can reduce the risks and impacts of natural disasters and climate change. Thailand also has high-skilled labours those are ready to learn and improve their capability. All these meet the needs of future development and help promote Thailand to have more efficient government mechanisms.

2.1.3 Level 3 Plan

1) Specific Security Plans

(1) Southern Border Provinces Administration and Development Policy (B.E. 2565 – 2567) (2022-2024)

This policy aims to practice systematically and continuously both in terms of integrating missions of all mechanisms in resolving problems in the southern border provinces by using peaceful approaches, and developing coordination of implementation and monitoring of plans, projects, and activities of all agencies in the southern border provinces. The desired results are active participations from all concerning sectors and coexistence within a multicultural society. It also intends to follow the United Nations' Sustainable Development Goals (SDGs) as well as to facilitate integration of driving policies into practice with unity and efficiency and measurable achievements in a concrete way.

(2) Action Plan for the Management of Illegal Immigrants and Irregular Migrants, Phase 2 (B.E. 2566 - 2570) (2023-2027)

This plan aims to develop a systematic and united management mechanism, especially the database system, by integrating databases in order to manage people who have problems with places and human rights, foreign workers, vulnerable groups in terms of security, to be organized, balanced, united, flexible and agile, in line with the dynamics of the situation, international standards and taking into account a balance between security and human rights. It defines the guidelines to expedite the determination of personal status for ethnic groups who have already been surveyed and registered, to update the laws and relevant criteria appropriately, to strengthen intelligence cooperation and border operation, including seeking cooperation from countries of origin/international organizations, in the matter of solving illegal immigrants and irregular migrants problem and promoting coexistence in multicultural society.

(3) Enhancing Coexistence based on Social Diversity

Guidelines

It aims to promote coexistence in Thai society by respecting diversity and basic human rights, adhering to the principles of patience, restraint and the middle ground, preventing all forms of violence, solving problems together creatively and managing conflicts by peaceful approaches. It also plans to raise awareness and promote participation of all sectors in enhancing coexistence with social diversity. Through the integrated drive of all sectors to share ideas and act together, it focuses on reducing the factors and conditions that may lead individuals/groups to violence, hatred and prejudice against those who are different from them. The important part is the public sector including community leaders, religious leaders, women and youths. These groups have roles and social power to resolve conflicts at the family and community levels. This will be an important factor in resolving such conflicts in the long run.

2) Plans of Related Agencies

The 5th National Human Rights Plan (B.E. 2566 - 2570) (2023-2027)

This plan is made by the Rights and Liberties Protection Department, Ministry of Justice. It aims to reduce “human right violations in all areas and groups.” Its purpose is to impose framework for relevant agencies to tackle overall human rights violation issues and to protect rights of the people, without any discrimination by taking into account human dignity, in order to create society with full realization of human rights. There are Human Rights Plan in 5 areas: politics and administration, justice, public health, economy and business, and education, and Human Rights Plan for 11 Groups

of people: 1) laborers 2) victims, witnesses and victims from the justice prosecution 3) children and women 4) human rights defenders 5) the elderly 6) drug users 7) LGBTI+ people 8) persons with registration status problems and ethnic groups 9) people with disabilities 10) suspects, inmates, and exonerators and 11) AIDS patients and people living with HIV and psychiatric patients.

2.2 International Instruments

The NSC takes into account related International Instruments based on sustainable development and respect for human rights, as well as considers the importance of the rule of law, justice, equal opportunity, non-discrimination and respect of race, ethnicity and cultural diversity.

2.2.1 Sustainable Development Goals (SDGs). These goals focus on the principle “leaving no one behind”. They adhere to the principles of human rights, gender equality, sustainability and immunity against crises. The Sustainable Development Goals comprise of 17 main goals and 169 sub-goals. All goals are universal and complementary to each other. They can be classified into 5 criteria according to the factors linked: 1) people, prioritizing eliminating poverty and hunger and reducing inequality in society; 2) planet, protecting and preserving natural resources and climate for the next generation of global citizens; 3) prosperity, enhancing people’s well-being and harmony with nature; 4) peace, upholding the principle of peaceful coexistence to build a peaceful and inclusive society; and 5) partnership, driving collaboration of all sectors to the sustainable development agenda.

2.2.2 Core International Human Rights Treaties in which Thailand has joined:

1) International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR).

This treaty gives priority to respect for the civil and political rights of individuals including the right to live, freedom of life, religion, assembly, freedom from torture, right to vote, freedom of opinion and expression, and right to a fair trial. It is prohibited to arrest a person arbitrarily. The state is obliged to respect and guarantee the rights of individuals as well as to not discriminate whether for the reason of race, skin color, gender, language, religion, political opinion, nationality, economic and social status, national origin or any other condition.

2) International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR). This covenant mentions granting of economic and social rights to individuals including the right to work, well-being, education, health and culture. The state is obliged to take appropriate measures without discrimination.

3) International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CERD). This convention upholds the principles of respect for human dignity and equality without discrimination, exclusion or limitation based on race, skin color, descent, or national origin.

4) Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT). Its purpose is to prevent and suppress all forms and situations of torture committed by state officials or other cruel, inhuman or degrading punishment to not occur in the country. It also sets fair and appropriate compensation measures for the victims.

5) Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW). It focuses on eliminating all forms of discrimination against women as well as ensuring that women and men have an equal right to treatment and care by the state. The state is obliged to support the advancement of women. Temporary urgent measures must be made to ensure true equality between men and women in politics and livelihood. Women must not be discriminated against on the basis of gender differences. For example, they must have the right to vote, labor rights, prevention of violence against women, equality in nationality law, and access to health, services and education. There must also be an adjustment of social and cultural formats to facilitate the elimination of discrimination against women, smuggling, and sexual exploitation of women.

6) Convention on the Rights of the Child (CRC). It is a convention for children. It requires the state to recognize their right to live, survive and develop mentally, emotionally and socially. Also, the children must have the right to express their opinions and are not discriminated against. The state must consider the best interests of the children. All children must be treated equally regardless of their differences in terms of race, skin color, sex, language, religion, political, ethnic or social opinion, property, disability, birth or other status of themselves, parents or legal guardians. The children must receive equal opportunities.

7) Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD). It focuses on removal of external obstacles which are major difficulties in the lives of people with disabilities as well as solving the social disadvantage problems which cause discrimination and hinder the promotion and development of the quality of life for people with disabilities. The state must ensure that people with disabilities receive full protection of human rights, fundamental freedoms and equality and promote respect for their inherent dignity, rights in civil, economic, social, cultural and family life aspects.

2.2.3 Regional Instruments

1) ASEAN Human Rights Declaration. It shows ASEAN's intention to promote and protect human rights and reflects the unique characteristics of each ASEAN country that has different political, social and cultural aspects.

2) ASEAN Declaration on Culture of Prevention for a Peaceful, Inclusive, Resilient, Healthy and Harmonious Society. It shows ASEAN's intention to promote a culture of protection. There are 6 actions under this declaration: 1) promoting a culture of peace and understanding between cultures, 2) promoting a culture of respect for differences of people,

3) promoting a culture of good governance at all levels, 4) promoting a culture of immunity and care for the environment, 5) promoting a culture of well-being and 6) promoting moderate values and non-violence.

After documents, academic articles, domestic and international research results are collected, studied and analyzed, multicultural society can be defined at the international level as a society where people are diverse in terms of family, race, ethnicity, religion but they live together peacefully in the same community, without discrimination. Each group of people preserves, passes on, celebrates and shares their unique ways of life, language, arts, traditions and cultural behavior in this multicultural community or society. These principles can be used to guide a plan to foster respect for each other's cultures, safeguard identity and cultural heritage, open a space for cultural negotiations, accept the form of culture that used to be a subculture and prevent one group from dominating or excluding other cultural groups. In the end, it would be able to bring cultural freedom in a diverse world that is truly equal.

Thailand recognizes the importance of a multicultural society and therefore implements a foreign policy that supports relevant documents, strategies and declarations of intent of the international community, in order to reflect the political intention to protect and promote the equal rights of various groups of people in society on many occasions and demonstrate respect for human rights, determination rights and political status. Thailand has also continued to make progress in adopting the recommendations received from the treaty's committee by determining measures, mechanisms, policies, laws and guidelines that promote and protect the rights of ethnic groups, focusing on the participation of all relevant sectors; government, academic and civil society, in a joint attempt to track the progress of racial discrimination cases, including problems, obstacles, and challenges in accessing the rights and welfare of ethnic groups. Our ultimate goal is to build a fair multicultural society where people can live together peacefully.

From the stated reasons, the government then places importance on the participation of culturally diverse communities, recognizes the value of linking local knowledge and wisdom with conservation, access and sustainable use of resources, and respects the rights of all groups of people without discrimination. The Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027) is made as a framework for various agencies and sectors to implement in a concrete way in order to bring peace in the midst of diversity appropriately in accordance with the Thai and international context. Thailand's role in security management is recognized internationally.

3

**Global, Regional and National Situations
and Trends of Multicultural Societies**

THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

3

Global, Regional and National Situations and Trends of Multicultural Societies

3.1

Global situation

Globalization is the process of intensifying social relations, and it has affected us individually and socially in various areas such as economy, politics, society and culture. On the one hand, it is a phenomenon that brings economic prosperity, especially in terms of market expansion to increase economic opportunities. It also causes the business sector to compete with each other, diversify in production and service, and pass on the knowledge leading to the development of technology and modern science from one area to any part of the world easily and quickly. On the other hand, globalization has affected the global context and situation in two important aspects: **First, it causes disparity.** The growth concentrates only in urban areas or in specific groups. Government services are inadequate, causing people in some areas to lack economic, social and political opportunities. They feel injustice and cannot access basic government services. The expansion of the ethnic population results in insufficient land allocation by the state for arable and residential areas. Thus, the ethnic people migrate back to the forest area. Another issue is the large-scale government projects that affect the living and arable areas of the ethnic groups while the compensation from the government is not consistent with the way of life of the ethnic groups as it should be. **Second, there is a lack of understanding and acceptance of cultural diversity,** values, ideals, beliefs and ways of life that have changed from the past in the midst of “socio-cultural interaction” that is increasing today. This leads to people with similar identities, ideologies, concepts, attitudes and ways of life self-segregating into opposing groups. Such auto-segregation may lead to conflict and use of violence. It may be an obstacle to the reconciliation of the people in the nation and the development of the country.

3.2

Regional situation

3.2.1 Expansion of Influence and Increased Role of the Superpowers.

Southeast Asia is a region that faces competition and the expanding influence of the superpower countries. There are efforts to develop economic cooperation to gain alliances in the region. Therefore, many countries have to maintain balance of power equilibria among those superpowers.

3.2.2 Border Security. In the long term, Thailand may be affected by the security situation of neighboring countries, especially internal political conflicts or battles between the state and opposition groups. There is a tendency for persistent violence or interference from outside. Also, it is expected that the international community may pressure ASEAN to speed up the solution or act as channels or intermediaries in resolving such problems. If the conflict does not show any sign of compromise, Thailand may encounter other security problems, such as illegal immigration along the border, efforts to seek weapons from additional sources, efforts to involve Thailand in the conflict or use Thailand as a transit point to other countries, transnational crimes and other impacts to the border economy and trade of Thailand.

3.2.3 Human Rights Promotion. The international cooperation framework and the direction of countries in Southeast Asia tends to focus more on promoting human rights and diversity inclusion. Some of the examples are the ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights (AICHR), which is the main ASEAN organization that disseminates and protects human rights as a whole, the ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children (ACWC), and the ASEAN Committee on the Implementation of the ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers (ACMW), which is a specific organization whose mission is to support the elevation of human rights standards among women, children and migrant workers.

3.3 National situation

3.3.1 Strength of the Multicultural Society in Thailand

Thailand has been a culturally diverse society in terms of ethnicities, languages, ways of life, religions and beliefs throughout history. This is due to the fact that people from many areas were able to settle down permanently in the country in the past. Moreover, considering the geographical characteristics of the residence locations which affect the way of life, culture, language and food of each group, the immigrant population needed to learn the language, culture and way of life under the conditions of the laws and regulations. However, even though the management of a multicultural society and the elimination of conflicts arising from racial, religious and cultural diversity have always been a challenge for government agencies, most people in the nation have faith in the unity of Thailand. Although it needs cooperation from all sectors to create awareness and encourage people to recognize and change their thoughts to accept diversity, most people still believe Thailand is united. This is Thailand's strength and an advantage. This idea can also be used to encourage people in the nation to realize that Thailand is a multicultural and diverse society. This is the fundamental idea of a "democratic society" where people accept, understand and respect each other. Although they may have different ideas and beliefs, they can still live together in harmony.

3.3.2 Diversity of the Multicultural Society in Thailand

The characteristics of the multicultural society in Thailand constitute a multicultural group of people whose cultures have been inherited such as religion, language, way of life, values, beliefs and identity. It defines livelihoods, traditions, cultures and influences the way of life and social roles. There are more than 6 million people from various ethnic groups in 67 provinces. There are different approaches to classify different ethnic groups in Thailand. As a result, the number of ethnic groups is not equal. The approaches to classify ethnic groups are divided into 2 approaches.

1. First approach: Classification of ethnic groups based on the names used by ethnic groups to refer to themselves. This is the main classification approach as today the ethnic groups' right to self-determination is prioritized. The survey and classification of Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center (Public Organization) shows that Thailand has a total of 60 ethnic groups. However, in the original report to the United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD), 62 ethnic groups were identified in Thailand. Additional studies of Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center (Public Organization) later considered the basic cultural characteristics. The center then classified the Chinese Ho ethnic group (Chinese Yunnan) to be the same group as the Chinese ethnic group and the Laotie group as the same group as the Lao Wiang group. Thus, there are currently 60 ethnic groups in Thailand.

2. Second approach: Classification of ethnic groups based on language family. Relevant research shows that there are 5 language families in Thailand: Austroasiatic, Tai-Kadai, Chinese-Tibetan, Austronesian, and Hmong Mien. Data from the Ministry of Social Development and Human Security indicate 56 ethnic groups according to language family. However, this type of classification is determined by individuals of non-ethnic groups.

3.3.3 Government Actions

1) Overview of Completed Actions

The government has continuously promoted and solved problems related to ethnic groups by adhering to the principles of human rights and equality. This leads to gradually improved quality of life of ethnic groups. The deployed actions are through the setup of **state administration guidelines** in the form of administrative orders such as the cabinet resolution on 26 January B.E. 2564 (2021) regarding the definition of the status and rights of immigrants and long-term residents and cabinet resolutions on 2 June B.E. 2553 (2010) and 10 August B.E. 2553 (2010) regarding the policy to revive the way of life of the sea and the Karen people. Moreover, the government agencies have certified and given opportunities to all groups of people in society, such as legislation for the protection and promotion of ethnic livelihoods, participation of ethnic representatives in the local and national political stages and solving the problem of overlapping land use through various mechanisms, especially

the National Land Policy Committee. The government has also promoted coexistence between people and forests through various projects, in an attempt to reform and develop sustainable land and environment management systems while focusing on the way of life of each ethnic group as the first priority. Moreover, it has continuously promoted the participation of various sectors such as collaboration between the government and **domestic and international non-governmental organizations (NGOs) and civil society**. This is one of the mechanisms that acts as an intermediary to help promote and encourage people to participate with government agencies in determining the direction of management and development of the areas according to the way of life and livelihood of ethnic groups. It is also an important platform to reflect valuable local cultures for the people of the nation to know and understand the diversity of cultures, and it helps promote communication and disseminate correct knowledge and understanding that will truly enhance peace under the multicultural society in Thailand.

2) Challenges

Some challenges persist, for example:

(1) Lack of integration of ethnic databases, especially map data related to land use boundaries. All ethnic groups face the same problem of overlapping land use. This is a common problem in all areas. Overlapped land use as residential, arable, cultural and spiritual space is an urgent problem that affects coexistence in a multicultural society.

(2) Issues from lack of participation in the government's management mechanisms. The administrative policy is inconsistent with the way of life, culture and traditions of ethnic groups in the area. This especially concerns land management, enforcement of law, regulations, measures and policies related to the overlapped area cases. This is the cause of conflicts between ethnic groups and government officials.

(3) Integrative work model that lacks a main mechanism for integrating concrete solutions and some government projects that focus on solving social and economic structural problems. This causes an impact on the environment, which is one of the main factors determining the way of life, traditions and culture.

3.4

Overall Trend of the situation

3.4.1 Situation concerning Coronavirus 2019 (COVID-19)

The spread of COVID-19 has affected various groups of people in the country and abroad. They are affected in many aspects, especially the economy and health. The world is stopped and slowed down. Society needs to adapt to the “new normal” way of life. However, for ethnic groups in the highlands, the aforementioned situation affects their lives in two aspects. First, it becomes a good opportunity to show their self-management potential and to adapt and cooperate with the government in preventing and controlling the epidemic, such as closing the village to prevent and control COVID from outsiders. It also helps create opportunities for sale and distribution of agricultural products to other areas, which is in line

with the government policy to support the area to be strong, stable and sustainable. Second, unregistered individuals and those in remote areas have had delayed access to the health system during the early stages of the outbreak, both in terms of access to vaccination services and assistance from the government. Although various agencies have adjusted their service models to be more proactive, the understanding and concerns of some ethnic groups have led to distrust, which affects cooperation with the government sector. Moreover, the outbreak slows economic growth, which impacts household income. Families with children face increased parenting costs. Some youths of various ethnic groups have had to leave the basic education system. This causes long-term poverty and inequality. However, once each country is able to control the epidemic, it is expected that the policy in the next phase will focus on recovery, especially in the country's economy and public health standards improvement.

3.4.2 Population Migration

Population migration in the country and across the country happens quickly due to many accelerating factors such as political instability in some countries, wars, disasters and economic inequality. People who migrate want a better well-being or elevated and more prosperous quality of life. This creates the risk of illegal immigration. Many ethnic groups face such problems. Some groups are driven by economic necessity to be migrant workers. Some groups have relatives from neighboring countries who migrate to live together illegally. Illegal immigration causes many problems such as latent population, long-term issues of status and legal rights of immigrants and their children, conflicts with local communities and crimes such as human trafficking, drugs, etc. All of these are sensitive issues that affect human security, rights and international relations and may hinder the stability of the State. However, the government has a policy to prevent and solve such problems by setting guidelines in accordance with human rights principles and promoting international understanding on a regular basis.

3.4.3 Technology Advancement

Currently, technology plays a huge role in human daily life. It has changed our lives drastically, and it is an important factor in the country's economic development in the future. At the same time, it affects a large number of people who cannot adapt to the rapid social changes. They can become victims of misuse of technology, especially for populations who live in remote areas and do not have full access to basic infrastructure and technology. Now, the government has made efforts to accelerate access to basic infrastructure and technology of all sectors, to reduce gaps in misuse of technology which will have a wide impact in the future. Also, due to advances in science and technology, connections are more rapid, causing the world culture to flow and mix with the local cultures. It may lead to changes in the traditions of various ethnic groups in terms of their way of life, inherited knowledge, and rituals. The ethnic groups are influenced by social trends outside the community. Such trends may play a role and change the culture to be more modern, while some traditional cultures of ethnic groups may begin to disappear.

3.4.4 Climate Change

Increasing greenhouse gas emissions have caused sudden changes in the global climate, and the effects have intensified gradually. Climate change brings instability to all groups of people, especially ethnic groups who live with nature and are engaged in agriculture. They are most likely to be affected by climatic conditions that do not support their occupation and natural disasters that damage residential and agricultural areas. Also, rehabilitation after the impact for ethnic groups is more difficult than other groups so they may have to relocate. In addition, the effects of climate change could cause the state security to be imbalanced. Although different countries now have policies to reduce greenhouse gas emissions, these problems still cannot be solved. Every country is still being affected in the long run.

3.4.5 Economic and Population Structure Problems

Currently, the proportion of the elderly population is increasing steadily. This changes the population structure. The proportion of the working-age population has tended to decrease, which has a widespread impact at the macro-economic level such as per capita income, savings and investment, national budget, employment, labor productivity and decreased gross domestic product (GDP). At the micro-economic level, it affects the market of products and services, especially in financial and health sectors that are expanding. People turn to other occupations than agriculture. Lifestyle, society and consumption behavior are changed. Having insufficient labor requires the need for foreign workers. Such situations affect some ethnic groups and cause them to be migrant workers. They need to go outside the community or to other provinces to work and earn income for their household members. This is one of the indicators of insecurity in the way of life of the ethnic community. The new generation or working-age population moves to an urban society where most people still overlook the importance of the local languages. As a result, the use of the local languages as well as the inheritance of local knowledge tends to decline.

3.4.6 Generation Gap

Nowadays, the world faces the problem of misunderstanding caused by the generation gap. This can be found in family, academic and other institutions in society. It is a problem that comes up in every decade and is caused by the non-acceptance of individual differences such as ethnicity, social status, surrounding environment, seniority and qualifications. This problem is not only found in the attitudes of the older generation toward the new generation but vice versa. In terms of ethnic groups, it is found that the new generation tends to attach to the values shared by international people at the same age. Adolescents and children are not assertive or lack confidence in communicating in ethnic dialects. They also lack enthusiasm in inheriting certain cultures and traditions from the older generation. Also, the adults and elderly are subject to work harder so they do not have time to be close to the children, which creates a gap between generations. Different countries have policies to promote the relationship between the older and newer generations in order to further reduce the age gap.

3.4.7 New Form of Grouping under a Changing Social Context

Technological advancement creates connectivity and quick exchange in knowledge that resulting in emerging subculture groups. It brings together like-minded people both offline and online, such as groups for LGBTI+, women's rights, labor rights, other ideologies and rights. These social groups tend to grow even more, especially groups on social media as their space is full of freedom of expression and opinions more than the physical space. However, communications on social media can lead to the spread of fake news and the clash of ideas and misunderstandings. This type of grouping is already happening and more likely to increase. It may become a new definition of a multicultural society in the future because it is born from a variety of ideas, beliefs and new values, under a borderless world which is different from traditional physical gatherings in terms of ethnic groups, religions, cultures and traditions.

4

**Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural
Society in Thailand (2023-2027)**

4

Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027)

4.1

Concept

4.1.1 The Royal Initiatives and Working Principles of belated

His Majesty the King Bhumibol Adulyadej the Great on the Philosophy of Sufficiency Economy and geo-social matters and the first royal command of His Majesty King Maha Vajiralongkorn Phra Vajiraklaochaoyuhua: “I shall continue, preserve, and build upon (the royal legacy) and shall reign with righteousness for the benefit and happiness of the people forever” as well as the royal initiative “with volunteer spirit, we do good deeds with our hearts”.

4.1.2 Principle of Diversity Management through Promoting and Enhancing Environments and Mechanisms. This is to support the base of a multicultural society in Thailand and align with the changing world situation. Our society is multicultural in terms of ethnicity, language, religion, beliefs and traditions. It recognizes the cultural value system of various sub-groups, peaceful and equal coexistence between different sub-groups. In a multicultural society, there is not only ethnic diversity, there are also other forms of diversity.

4.1.3 Principle of Participation of all Sectors in Determining the Direction of Development and Problem Solving by adhering to Peaceful Approaches and Rule of law. The government needs to support in building respect, accept and value cultural diversity and use it as capital in developing the country.

4.1.4 Principle of Equality, Equity, Non-Discriminatory Social Responsibility based on Moral Principles, Human Rights and Stability. The government needs to promote this principle in terms of resource management and access to public services of the State by fixing the management system of all sectors to allocate resources to the nation equally. It needs to take into account the appropriateness in accordance with the Thai social context and internationality, covering issues that affect the way of life and fundamental rights of the people and paying attention to the disadvantaged groups in various societies who are the main target groups at risk of human rights violations.

4.2

Vision

“Thai Society is united in the Midst of Diversity, Cultural Peace
and can live together in Harmony.”

4.3 Objectives

4.3.1 To achieve a peaceful and dignified coexistence of the nation's people by using peaceful approaches under the multicultural society of Thailand.

4.3.2 To guarantee the nation's people their basic rights and potential development in accordance with their ways of life, culture and local wisdom. These must be given equally and without any discrimination by taking into account humanitarian and human rights principles while enhancing the equal and fair participation of the people in the nation.

4.3.3 To enable all domestic and international sectors to have a correct understanding of the multicultural society in Thailand and the actions of the relevant government sectors.

4.3.4 To have effective government management under good governance and in line with cultural diversity.

4.4 Target group

The target group for this 5-year plan is the nation's ethnic people, especially the vulnerable and disadvantaged groups in the society. From the survey, the ethnic groups can be classified according to their residence location as follows: 1) those living in highlands, 2) those living on the plains, 3) those living on islands or coastal areas, and 4) those living in the forests.

4.5 Goals

4.5.1 Thailand is a multicultural society that is peaceful, fair, non-discriminatory, and can effectively manage and prevent cultural prejudices that cause conflict and hatred by peaceful approaches.

4.5.2 People in the country, especially ethnic groups who are vulnerable and disadvantaged in society have an opportunity to develop their potential in accordance with their way of life, culture and local wisdom, to have a career and to be aware of their rights and duties. Any obstacles for the nation's people to participate in solving and developing the country in accordance with humanitarian and human rights principles should be eliminated.

4.5.3 All sectors, including domestic and international government, private sector, public sectors and civil society have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.

4.5.4 Thailand has an efficient government management mechanism under good governance that is in line with the concept of multicultural society. It also has modern laws, regulations, criteria and measures that bring justice for the nation's people.

4.6 Guidelines

4.6.1 Guideline 1 Strengthening the peaceful and dignified coexistence of the nation's people by peaceful approaches, under multicultural society.

◆ Strategies

1) Facilitate a learning process and promote a peaceful approach for managing conflict and hatred to government officials, private sector, NGOs, civil society and local leaders. Raise awareness and understanding of conflict management by peaceful approaches by focusing on preventing conflicts.

2) Promote the process of preventing cultural prejudice that leads to conflict and hatred through peaceful approaches. Participate in conflict management and support local governmental organizations to play a role in coordinating cooperation to prevent and manage conflicts with the community's participation. Promote collaboration between the government and community.

3) Set up a mechanism to enhance the participation of relevant sectors to exchange ideas and propose approaches based on the rule of law and principles of peaceful approaches to prevent cultural prejudice that results in conflict and hatred, reduce inequality and create equality of opportunity in Thai society.

4) Encourage relevant sectors to work together to address injustices and limitations that impede development, such as the allocation of arable land, housing, and spiritual areas. Apply the judicial process and resolve disputes by peaceful approaches. Rely on the cooperation of experts or spiritual leaders in their areas regarding academic information.

5) Strengthen stability with culture, local wisdom and peaceful management by supporting the application of culture and local wisdom to manage the knowledge. Develop a system that is updated and supports new security situations.

6) Support the guidelines for reconciliation and peaceful coexistence. Foster understanding of equal and fair law enforcement and support the organization of a community forum to learn how to manage conflict and hatred by peaceful approaches and equality in educational institutions and local communities.

7) Support research and knowledge development in managing the community's and local conflicts while maintaining the community at the center. Promote the cultural diversity learning process of the local people to make them understand and learn to live together in diversity peacefully, have a strong immunity, and prevent the problem of cultural prejudice that results in conflict and hatred.

8) Create a public relations campaign to propagate knowledge, understanding and acceptance of diversity. Participate in building a society of mutual respect and support a learning curriculum about coexistence in a multicultural society to teach adolescents to accept a variety of beliefs, faiths, religions and cultures, as well as be able to appropriately apply it to their way of life.

9) Encourage people of cultural diversity to interact positively with one another. Encourage them to have communication, assistance and collaboration without discriminating against differences. Promote joint activities, at the leadership and community levels, to create a network of social connections between each other.

4.6.2 Guideline 2 Guaranteeing the basic rights the nation's people and developing their potential in accordance with the way of life, culture and local wisdom equally and without any discrimination. Enhancing the participation of people in the nation in solving problems equally, fairly and sustainably.

Strategy |||

1) Expedite the process of assigning personal status to the nation's people who have been in Thailand for a long period of time and have already been surveyed and registered.

2) Develop and improve the participation mechanism and process of the government by applying an integrated and participatory approach. Integrate policies and operations of all departments in the same direction and support each other nationally and locally in order to allow the nation's people to participate in making policies and guidelines for development and solving various problems in accordance with the way of life and cultural variety. The policies and guidelines must also be accepted by all parties.

3) Promote participation of the nation's people, in the sustainable conservation and utilization of natural and environmental resources. Align it with the ways of life, culture and diversity. Educate people to have a public mind and raise awareness of forest conservation by adhering to the royal initiatives that encourage people to live in harmony with the forest, be responsible for the society and national interests with a sense of belonging, and know the rights and responsibilities of oneself and others.

4) Support space organization and set up residence and make-a-living areas according to the principles of coexistence between people and forests. Develop well-being and quality of life by helping people obtain suitable career choices. Join the communities and people in maintaining security by organizing projects that are consistent with the area, such as the Little House in the Big Forest project and border guard projects under the royal initiatives.

5) Encourage people to have educational opportunities at all levels, both inside and outside the school system as well as informal education. Develop the potential of social stakeholders in a multicultural society to be able to adapt to a rapidly changing society, to solve problems and improve the quality of life equally, comprehensively and in accordance with the way of life, culture and diversity. Promote the integration of the projects of His Majesty's initiatives that align with the learning content of the curriculum in all types of educational institutions.

6) Accelerate the development of all types of public utilities and basic facilities that are necessary for the livelihood, such as telecommunications, transportation and public health.

7) Develop fundamentals in technology, innovation, and investment that contribute to the economic development of target groups, in order to increase income from community products and eco-tourism that is consistent with the context and identity of the area.

8) Promote agriculture that aligns with the farmers' identity, way of life and culture, including agriculture, agroforestry, livestock and fisheries. Support the network to exchange knowledge between groups or communities to further develop and apply local wisdom with modern technology.

9) Develop professional skills. Promote and extend productivity and local wisdom including eco-tourism that aims to educate about culture and traditions that are consistent with the context of the area, without disturbing the beliefs of the community. Increase income and sustainably develop the quality of life of the target group.

10) Promote the role of ethnic women in participating in solving problems and developing all aspects at the national and local levels of political platforms while maintaining their identity, way of life and culture.

4.6.3 Guideline 3 Encouraging all sectors, including domestic and international government, private sector, public sector and civil society to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand and operations of the relevant government sector.

Strategy |||

1) Create a space to express ideas openly. This includes an actual physical space, cognitive space and social space, to exchange and learn from each other, accept diversity and build a better society. This is based on respecting the rights of others and the laws. People are free from threats and violations of life and property.

2) Encourage people to have a public mind, be responsible for the society and national interests with a sense of belonging and know the rights and responsibilities of oneself and others. Create channels to disseminate knowledge and understanding to each other to raise awareness for people in the nation.

3) Create awareness and understanding among the people and other domestic and international relevant sectors, about the ethnic situation and past government operations to reduce the cultural prejudice within the society.

4) Strengthen people and communities to become self-reliant by using the royal initiatives as guidelines for operations, such as New Theory Agriculture, integrated farming system, and Friends Help Friends project. Protect and care for people who are disadvantaged in society and develop a system to access public services thoroughly and quickly.

5) Support governmental agencies in the area to enhance knowledge and understanding of basic human rights and related basic laws to the people. Create a public relations campaign to raise awareness of misinformation and verify the accuracy of data sources.

4.6.4 Guideline 4 Reviewing the management approaches in terms of policies, laws, regulations, criteria, and measures of Thailand to ensure they are appropriate and aligned with the solutions to the problems. Developing the government's management efficiently under the principles of good governance.

Strategy

1) Review, improve or develop practices and guidelines for the management of policies, laws, regulations, criteria and measures related to ethnic groups while considering national interests in mind and applying discretion in political science and laws appropriately. Apply the integration of historical data to support the use of trial in various disputes in order to bring balance in a multicultural society. Set up appropriate remedial measures to support the cases of ethnic groups who have been affected by the implementation of government projects.

2) Integrate operations of different agencies to link management mechanisms in order to strengthen all aspects of security, economy and society. Upgrade to a growing and sustainable green economy. Encourage community-level coordination which can be a mechanism for collaboration between various parties and the people.

3) Expedite the process of the State's land boundary map or One Map. Explore surveying conservation areas under relevant laws and adopt relevant legal measures in a concrete manner.

4) Develop relevant personnel and officers to have appropriate thinking, attitudes and skills to manage diversity under a multicultural society in Thailand. Build cultural competence with knowledge, understanding and awareness of respect for the rule of law and human rights principles. Accept and appreciate the identity, culture and way of life of the people. Exercise good governance in operation which allow every entity to operate effectively in a multicultural environment and have the skills and attitudes to face conflicts.

5) Support technology for efficient and effective management of diversity, such as building a database system, using scientific evidence and biometrics on a voluntary basis. People must express their intention to exercise their rights in accordance with the procedure for verifying their identity, to enter the process of verifying the status of individual rights.

6) Focus on the government management under good governance for faster and more convenient access to government services.

5

Administration Mechanism

5

Administration Mechanism

5.1 Mechanism under the National Security Council

5.1.1 Policy: The National Security Council and the working committee of the National Security Council

5.1.2 Direction: The subcommittee on management for promoting coexistence in multicultural society and the subcommittee on situation assessment and addressing urgent issues for promoting coexistence in multicultural society.

5.2 Operation

5.2.1 Operation Guidelines

1) Responsible Agencies

Operation guidelines	Main responsible agency	Co-responsible agencies
Guideline 1 Strengthening the peaceful and dignified coexistence of the nation's people by peaceful approaches under a multicultural society.	MOC	MSDHS, MOJ, MNRE, MHESI, MOE, MOI, RTP, PRD and other related agencies
Guideline 2 Guaranteeing the basic rights to the nation's people and developing their potential in accordance with their way of life, culture and local wisdom equally and without any discrimination. Enhancing the participation of people in the nation in solving problems equally, fairly and sustainably.	MSDHS	MOI, MNRE, MOC, MOE, MOAC, RTP, MOPH, MOT, MDES, MICT and other related agencies
Guideline 3 Encouraging all sectors, including domestic and international government, private sector, public sector and civil society to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand and operations of the relevant government sector.	MOI	MOC, MSDHS, MOD, MOAC, RTP and other related agencies

Operation guidelines	Main responsible agency	Co-responsible agencies
3.1 Encouraging all sectors, including government, private sector and public sector to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.	MOI / MSDHS	Other related agencies
3.2 Encouraging international civil society to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.	MFA	Other related agencies
Guideline 4 Reviewing the management approaches in terms of policies, laws, regulations, criteria, and measures of Thailand to ensure they are appropriate and aligned with the solutions to the problems. Developing the government's management efficiently under the principles of good governance.	MOJ	MNRE, MOI, MOAC, MSDHS, MDES, OPDC and other related agencies
4.1 Reviewing laws and regulations related to policy management guidelines.	MOJ	Other related agencies
4.2 The government's policy management and mechanisms work effectively under good governance and a multicultural society.	NSC	Other related agencies

2) Duties of Responsible Agencies

(1) **Main Responsible Agency** has a duty to drive the responsible guideline to achieve concrete goals; to direct and integrate responsible departments to jointly implement the strategy; and to follow up, collect and report the performance according to the Monitoring and Evaluation System of this Action Plan.

(2) **Co-responsible Agency** has a duty to implement the strategies of the relevant operational guidelines, to comply with the mission of the agency, and to report the results of operation to the responsible agencies for acknowledgement.

5.2.2 Areas

1) Responsible Agencies

Target group	Main agency	Operating agency
1 People living in highlands	MSDHS / MNRE	Provincial office / agencies and related agencies
2 People living on plains	MOC	Provincial office / agencies and related agencies
3 People living on islands or coastal areas	MNRE	Provincial office / agencies and related agencies
4 People living in forests	MSDHS / MNRE	Provincial office / agencies and related agencies

2) Duties of Responsible Agencies in the Area

(1) **Main Agency** has a duty to drive the 4 operational guidelines together with the operating agencies at the area level, to develop the potential of responsible ethnic groups to meet the goals of the plan and to follow up, collect and report related performance.

(2) **Operating Agency** has a duty to drive the operation to develop the potential of the assigned ethnic groups using the 4 operational guidelines as a framework and to report the results of the operation to the main agencies.

6

Monitoring and Evaluation

6

Monitoring and Evaluation

6.1 Electronic Monitoring and Evaluation System

Relevant agencies need to record information in the Electronic Assessment Reports (EAR) of NSC. This is a performance report of the Level-3 plan that continues and links to the Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform (eMENSCR) of the Office of the National Economic and Social Development Council (NESDB), which is responsible for the performance report of the Level-1 and Level-2 plans. The reporter has to add other related information in terms of compliance with guidelines, indicators, target values and select options of outputs options, outcomes and obstacles that link to this action plan. The report is to be completed every 6 months and on a yearly basis.

6.2 Mechanisms

6.2.1 The subcommittee on management for promoting coexistence in multicultural society under a working committee of the National Security Council. It has a duty to monitor and evaluate the plan's results. The NSC will collect the results reported by the relevant agencies via electronic system and present them to the subcommittee and the NSC's working committee respectively.

6.2.2 Monitoring network for specific cases. This mechanism is to monitor the results in important areas and report to the subcommittee on management for promoting coexistence in a multicultural society and the subcommittee on situation assessment and addressing urgent issues for promoting of coexistence in a multicultural society.

6.2.3 Evaluation from other sector. This especially comes from the academic sectors, in the form of an academic research project.

7

Success Indicators

Related Strategy, Policy and plan	Goal	Indicator	Goal value (2023-2027)
The National Strategy on National Security	- The country is stable in all dimensions and levels. - Thailand's role in security management is recognized internationally. - The country's security management has effective and tangible results.	- National stability and security - Thailand's established role and acceptance internationally - Efficiency of integrated security management	-
Master plan on security	- The country is more stable in all dimensions and levels. - The Political stability and higher governance. - Thailand's security management yields successful and concrete accomplishments.	- World Peace Index (Ranking) - World Bank's assessments in terms of the government's effectiveness. - Level of operational efficiency of security management agencies.	- Top 50 of the world - Not lower than 75% 100%

Related Strategy, Policy and plan	Goal	Indicator	Goal value (2023-2027)
Master plan on equality and social security issues	- All Thai people are protected and have increased social security. - There are more comprehensive system and mechanisms to provide assistance to target groups who need special assistance.	- Proportion of the total Thai population covered by social protection measures - Multidimensional poverty index of the target group that needs assistance.	80% - Decreasing 10%
The National Security Policy and Plan	Security Policy and Plan No. 1 – Strengthening the security of the national main institutions. Goal 2 - The nation's people live together in peace, respect each other's diversity, and are protected by human rights principles. Security Policy and Plan No. 6 – Management of illegal immigrants and irregular migrants. Goal 1 - The number of people who have status and personal rights problems has decreased and they receive appropriate care according to humanitarian principles.	- The number of preparations, development or improvement of the government's measures to make them align with domestic context and international human rights treaties to which Thailand is currently party. - The percentage of people who have status and personal rights problems decreases and the number of people who have been granted legal status in the kingdom.	At least 2 measures a year (<i>Measures mean guidelines, manuals, orders, announcements, rules, regulations or laws, including operations or methods which are facilitated by government agencies</i>) Increasing 30% by 2027

7.2

Indicators of the Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand (2023-2027)

Target	Indicator	Goal value				
		2023	2024	2025	2026	2027
		2023-2027 (5 years)				
Common indicator						
People in Thai society can live together peacefully in the midst of cultural diversity.	1. A number of government measures that are created, developed or improved to promote coexistence in a multicultural society. The government is enthusiastic to comply with international human rights treaties of which Thailand is a party.	At least 1 measure	At least 1 measure	At least 1 measure	At least 1 measure	At least 1 measure
	2. Percentage of the number of conflicts between ethnic groups and the state (decreased)	5%	10%	15%	20%	25% (compared with the average of the last 5 years)
Strategic indicator						
Thailand can effectively manage and prevent cultural prejudices that lead to conflict and hatred through peaceful approaches.	Guideline 1 Percentage of success in managing conflicts through peaceful approaches	20%	30%	40%	50%	60%
						60% of the total times that peaceful methods are used to solve the conflicts

Target	Indicator	Goal value				
		2023	2024	2025	2026	2027
Common indicator						
People in the country, especially ethnic groups who are vulnerable and disadvantaged in the society, have developed their potential which is in line with the way of life, culture and local wisdom. They have a career and are aware of their rights and duties. Their obstacles are eliminated.	Guideline 2 1. Percentage of the ethnic people who receive legal entitlements in the kingdom (Increased) 2. Percentage of success in improving the quality of life of the target group and maintaining consistency with the way of life, culture and local wisdom.	6%	12%	18%	24%	30%
		5%	10%	15%	20%	25%
All sectors, including the government, private sector, public sector, and domestic and international civil society have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.	Guideline 3 Percentage of the confidence of the target group from the private, public and civil society sectors towards peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.	-	-	-	-	-
		Increasing 30% by 2027 (Baseline year being 2022) The target group has improved their quality of life by 25% (compared to the average of the past 5 years) based on data from the Human Development Data Management System (TPMAP). Not lower than 75% (measured from the participants in each activity)				

8

Flagship Project

OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

8.1

Integrated database system related to the promotion and management of cultural diversity project: Ethnic Group Database

8.1.1 Guideline. This links to [Guideline 4](#). The government will review the management approaches in terms of policies, laws, regulations, criteria, and measures of Thailand to ensure they are appropriate and aligned with problem solving, and the management of the public sector has been developed effectively under the principles of good governance. It will create an efficient ethnic group database system that includes information that supports the management of cultural diversity. It will also link and exchange information between government agencies to solve problems that arise at all levels of ethnic groups and manage the areas with outstanding characteristics and uniqueness of each local social context. All actions aim for a sustainable development in the future.

8.1.2 Activity and Timeline

◆ **2023.** Prepare and collect data of 4 ethnic groups across the country: 1) people living in highlands, 2) people living on plains, 3) people living on islands or coastal areas, and 4) people living in forests. Ensure the data is clear, accurate and complete in order to support the use of information to solve and prevent various problems.

◆ **2024-2025.** Complete a database of civil registrations of ethnic groups and foreigners applying for Thai nationality. Examine the information of ethnic groups who have received and have not received Thai nationality to ensure that the information is correct and aligns with the current situation. Ensure readiness of information to support the prevention and resolution of various problems.

◆ **2026-2027.** Develop a system to link the citizens' records by linking demographic data and various statistics among government agencies. Develop a Big Data system to analyze information about ethnic groups and use it as a source of information to manage ethnic populations affected by various problems.

8.1.3 Project Indicator

- 1) A stable ethnic group database is in use by (2027).
- 2) The situation of urgent problems of ethnic groups* decreases, compared with the average in 2023 and at the end of the plan in 2027 (**problems of status, human rights and overlapping land use*).

3) The target groups receive services from the government in the period of 2023-2027 at a faster rate, compared with the average of the past 5 years.

8.1.4 Responsible Agency

Main Responsible Agency: The NSC and Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center (Public Organization) (SAC).

Secondary Responsibility Agency: Ministry of Social Development and Human Security (MSDHS), Ministry of Interior (MOI), Ministry of Culture (MOC), Royal Thai Police (RTP), Ministry of Health (MOH), Ministry of Education (MOE), Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation (MHESI), Ministry of Labor (MOL).

8.2

Promotion of coexistence in multicultural society in Thailand project

8.2.1 Guideline. This links to [Guideline 3](#). The government will encourage all sectors, including the government, private and public sectors, as well as domestic and international civil society, to have an understanding of peaceful coexistence within a multicultural society and the relevant operations of the government sector. Open a space to listen and encourage participation in the exchange of ideas on the state policies and administration towards ethnic groups. This will help build knowledge and mutual understanding between various sectors and ensure policy recommendations come from the participation of all sectors. This project also links to [Guideline 4](#) in terms of reviewing the management approaches as to policies, laws, regulations, criteria, and measures of Thailand in order to ensure that they are appropriate and aligned with problem solving. The government's management has been developed effectively under the principles of good governance. It also needs to enhance the knowledge and understanding of government officials in order to expand their cultural competencies to have knowledge, capacity, skills and good attitudes to work in a culturally diverse environment.

8.2.2 Activity and Timeline

◆ **2023-2027.** Arrange meetings with relevant government agencies to analyze or assess urgent situations in various cases that may occur in the future.

◆ **2023-2027.** Strengthen the network to train government officials to understand identity, traditions, and way of life of ethnic groups. This will lead to the correct treatment of ethnic groups based on peaceful conflict and hatred management guidelines.

◆ **2023-2027.** Organize a forum to listen and encourage participation in the exchange of ideas on the state policies and administration towards ethnic groups. This will help build knowledge and mutual understanding between various sectors and ensure policy recommendations come from the participation of all sectors.

◆ **2023-2027.** Enhance the understanding of various sectors to have knowledge and understanding of basic human rights principles under the constitutional framework to reduce concepts that may affect the peaceful coexistence of people in the nation. Promote acceptance of cultural diversity, mutual respect, along with promote and international understanding by opening a forum to discuss with representatives from foreign countries to understand the nature of multicultural society in Thailand.

8.2.3 Project Indicator

1. Not less than 90% of government officials from the activity gain knowledge and understanding.
2. The confidence survey of the participants in the activities to promote understanding and enhance participation is no less than 75%.
3. Not less than 80% of policy recommendations prepared by the NSC from public hearings to be implemented by 2027.
4. The number of complaints between ethnic groups and the government has decreased by 25% between 2023-2027, compared to the average of the past 5 years.

8.2.4 Responsible Agency

Main Responsible Agency: The NSC

Secondary Responsibility Agency: SAC, Ministry of Social Development and Human Security (MSDHS), Ministry of Culture (MOC), Ministry of Interior (MOI).

9

Success Factors

9

Success Factors

9.1

Having mechanisms and unity to support problem solving at all levels efficiently. Driving the major plan by following the plans of each agency. Connecting and integrating common practice at all levels. Having appropriate measures to support and compensate in case the ethnic groups are affected by the implementation of government projects.

9.2

Supporting and enhancing understanding among the people including government officials on the basis of a multicultural society. Encouraging people in the country to accept, understand, respect and honor each other to be able to live together under a multicultural society.

9.3

Cooperation of people and all sectors including participation from the analysis of the problem condition, finding ways to solve problems. Participation is key in driving every step as well as the evaluation of the operation.

9.4

Having a database of ethnic groups in Thailand that is accurate, up-to-date, and systematically linked at all levels, as well as being easily and quickly accessible.

Appendix

OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION
OFFICE OF THE NATIONAL SECURITY COUNCIL
SOUTHERN BORDER PROVINCES SECURITY AND ETHNIC AFFAIRS DIVISION

Appendix A

Coordination Table

Strategies under the Guidelines		Responsible Agencies	
		Main Agency	Co-Agencies
Guideline 1			
Strengthening the peaceful and dignified coexistence of the nation's people by peaceful approaches, under multicultural society.		MOC	MSDHS MOJ MNRE MHESI MOE MOI RTP PRD and related agencies
1 Facilitate a learning process and promote a peaceful approach for managing conflict and hatred to government officials, private sector, NGOs, civil society and local leaders. Raise awareness and understanding of conflict management by peaceful approaches by focusing on preventing conflicts.			MOJ MOE MOI PRD and related agencies
2 Promote the process of preventing cultural prejudice that leads to conflict and hatred through peaceful approaches. Participate in conflict management and support local governmental organizations to play a role in coordinating cooperation to prevent and manage conflicts with the community's participation. Promote collaboration between the government and community.			MOE MOI RTP PRD and related agencies
3 Set up a mechanism to enhance the participation of relevant sectors to exchange ideas and propose approaches based on the rule of law and principles of peaceful approaches to prevent cultural prejudice that results in conflict and hatred, reduce inequality and create equality of opportunity in Thai society.			MOJ MOI MSDHS and related agencies

Strategies under the Guidelines

Responsible Agencies	
Main Agency	Co-Agencies
4 Encourage relevant sectors to work together to address injustices and limitations that impede development, such as the allocation of arable land, housing, and spiritual areas. Apply the judicial process and resolve disputes by peaceful approaches. Rely on the cooperation of experts or spiritual leaders in their areas regarding academic information.	MSDHS MNRE MHESI MOJ MOI PTP MOAC ONLB and related agencies
5 Strengthen stability with culture, local wisdom and peaceful management by supporting the application of culture and local wisdom to manage the knowledge. Develop a system that is updated and supports new security situations.	MOI MOE MHESI and related agencies
6 Support the guidelines for reconciliation and peaceful coexistence. Foster understanding of equal and fair law enforcement and support the organization of a community forum to learn how to manage conflict and hatred by peaceful approaches and equality in educational institutions and local communities.	MOJ MOI RTP MOE MHESI PRD and related agencies
7 Support research and knowledge development in managing the community's and local conflicts while maintaining the community at the center. Promote the cultural diversity learning process of the local people to make them understand and learn to live together in diversity peacefully, have a strong immunity, and prevent the problem of cultural prejudice that results in conflict and hatred.	MOI MHESI MOE PRD and related agencies
8 Create a public relations campaign to propagate knowledge, understanding and acceptance of diversity. Participate in building a society of mutual respect and support a learning curriculum about coexistence in a multicultural society to teach adolescents to accept a variety of beliefs, faiths, religions and cultures, as well as be able to appropriately apply it to their way of life.	PRD MOE and related agencies

Strategies under the Guidelines		Responsible Agencies	
		Main Agency	Co-Agencies
9	Encourage people of cultural diversity to interact positively with one another. Encourage them to have communication, assistance and collaboration without discriminating against differences. Promote joint activities, at the leadership and community levels, to create a network of social connections between each other.		MOI MSDHS and related agencies
Guideline 2	Guaranteeing the basic rights the nation's people and developing their potential in accordance with the way of life, culture and local wisdom equally and without any discrimination. Enhancing the participation of people in the nation in solving problems equally, fairly and sustainably.	MSDHS	MOI MNRE MOC MOE MOAC RTP MOPH MOT MDES MOTS MHESI and related agencies
1	Expedite the process of assigning personal status to the nation's people who have been in Thailand for a long period of time and have already been surveyed and registered.		MOI and related agencies
2	Develop and improve the participation mechanism and process of the government by applying an integrated and participatory approach. Integrate policies and operations of all departments in the same direction and support each other nationally and locally in order to allow the nation's people to participate in making policies and guidelines for development and solving various problems in accordance with the way of life and cultural variety. The policies and guidelines must also be accepted by all parties.		MOI MNRE MOC MOE MOAC RTP MOPH MOT MDES MOTS and related agencies

Strategies under the Guidelines

Responsible Agencies	
Main Agency	Co-Agencies
3 Promote participation of the nation's people, in the sustainable conservation and utilization of natural and environmental resources. Align it with the ways of life, culture and diversity. Educate people to have a public mind and raise awareness of forest conservation by adhering to the royal initiatives that encourage people to live in harmony with the forest, be responsible for the society and national interests with a sense of belonging, and know the rights and responsibilities of oneself and others.	MNRE MOC MOE MOAC and related agencies
4 Support space organization and set up residence and make-a-living areas according to the principles of coexistence between people and forests. Develop well-being and quality of life by helping people obtain suitable career choices. Join the communities and people in maintaining security by organizing projects that are consistent with the area, such as the Little House in the Big Forest project and border guard projects under the royal initiatives.	MOI MNRE MOAC RTP and related agencies
5 Encourage people to have educational opportunities at all levels, both inside and outside the school system as well as informal education. Develop the potential of social stakeholders in a multicultural society to be able to adapt to a rapidly changing society, to solve problems and improve the quality of life equally, comprehensively and in accordance with the way of life, culture and diversity. Promote the integration of the projects of His Majesty's initiatives that align with the learning content of the curriculum in all types of educational institutions.	MOI MNRE MOC MOE MOAC RTP and related agencies
6 Accelerate the development of all types of public utilities and basic facilities that are necessary for the livelihood, such as telecommunications, transportation and public health.	MOI MNRE MOC MOE MOAC RTP MOPH MOT MDES and related agencies

Strategies under the Guidelines		Responsible Agencies	
		Main Agency	Co-Agencies
7	Develop fundamentals in technology, innovation, and investment that contribute to the economic development of target groups, in order to increase income from community products and eco-tourism that is consistent with the context and identity of the area.		MOI MNRE MOC MOAC MDES MOTS MHESI and related agencies
8	Promote agriculture that aligns with the farmers' identity, way of life and culture, including agriculture, agroforestry, livestock and fisheries. Support the network to exchange knowledge between groups or communities to further develop and apply local wisdom with modern technology.		MOI MOAC MOC MHESI MDES and related agencies
9	Develop professional skills. Promote and extend productivity and local wisdom including eco-tourism that aims to educate about culture and traditions that are consistent with the context of the area, without disturbing the beliefs of the community. Increase income and sustainably develop the quality of life of the target group.		MOI MOC MOE MOT MDES MOTS and related agencies
10	Promote the role of ethnic women in participating in solving problems and developing all aspects at the national and local levels of political platforms while maintaining their identity, way of life and culture.		MOI MOC and related agencies

Strategies under the Guidelines		Responsible Agencies	
		Main Agency	Co-Agencies
Guideline 3	Encouraging all sectors, including domestic and international government, private sector, public sector and civil society to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand and operations of the relevant government sector.	MOI	MOC MSDHS MOD MOAC RTP PRD MOJ and related agencies
	3.1 Encouraging all sectors, including government, private sector and public sector to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.	MOI / MSDHS	
	3.2 Encouraging international civil society to have an understanding of peaceful coexistence in the multicultural society of Thailand.	MFA	
	1 Create a space to express ideas openly. This includes an actual physical space, cognitive space and social space, to exchange and learn from each other, accept diversity and build a better society. This is based on respecting the rights of others and the laws. People are free from threats and violations of life and property.		MOC MSDHS MOD MOAC RTP and related agencies
	2 Encourage people to have a public mind, be responsible for the society and national interests with a sense of belonging and know the rights and responsibilities of oneself and others. Create channels to disseminate knowledge and understanding to each other to raise awareness for people in the nation.		MSDHS MOD PRD and related agencies
	3 Create awareness and understanding among the people and other domestic and international relevant sectors, about the ethnic situation and past government operations to reduce the cultural prejudice within the society.		MFA MOC MSDHS PRD and related agencies

Strategies under the Guidelines		Responsible Agencies	
		Main Agency	Co-Agencies
4	Strengthen people and communities to become self-reliant by using the royal initiatives as guidelines for operations, such as New Theory Agriculture, integrated farming system, and Friends Help Friends project. Protect and care for people who are disadvantaged in society and develop a system to access public services thoroughly and quickly.		MOC MSDHS MOD MOAC RTP and related agencies
5	Support governmental agencies in the area to enhance knowledge and understanding of basic human rights and related basic laws to the people. Create a public relations campaign to raise awareness of misinformation and verify the accuracy of data sources.		MSDHS MOJ PRD and related agencies
Guideline 4 Reviewing the management approaches in terms of policies, laws, regulations, criteria, and measures of Thailand to ensure they are appropriate and aligned with the solutions to the problems. Developing the government's management efficiently under the principles of good governance.		MOJ	MNRE MOI MOAC MSDHS MDES RTP MOC OPDC ONLB and related agencies
4.1	Reviewing laws and regulations related to policy management guidelines.	MOJ	
4.2	The government's policy management and mechanisms work effectively under good governance and a multicultural society.	NSC	
1	Review, improve or develop practices and guidelines for the management of policies, laws, regulations, criteria and measures related to ethnic groups while considering national interests in mind and applying discretion in political science and laws appropriately. Apply the integration of historical data to support the use of trial in various disputes in order to bring balance in a multicultural society. Set up appropriate remedial measures to support the cases of ethnic groups who have been affected by the implementation of government projects.		MNRE MOI MOAC MSDHS MOC. and related agencies

Strategies under the Guidelines

	Responsible Agencies	
	Main Agency	Co-Agencies
2 Integrate operations of different agencies to link management mechanisms in order to strengthen all aspects of security, economy and society. Upgrade to a growing and sustainable green economy. Encourage community-level coordination which can be a mechanism for collaboration between various parties and the people.		MNRE MOI MOAC MSDHS and related agencies
3 Expedite the process of the State's land boundary map or One Map. Explore surveying conservation areas under relevant laws and adopt relevant legal measures in a concrete manner.		MNRE MOI MOAC ONLB and related agencies
4 Develop relevant personnel and officers to have appropriate thinking, attitudes and skills to manage diversity under a multicultural society in Thailand. Build cultural competence with knowledge, understanding and awareness of respect for the rule of law and human rights principles. Accept and appreciate the identity, culture and way of life of the people. Exercise good governance in operation which allow every entity to operate effectively in a multicultural environment and have the skills and attitudes to face conflicts.		MNRE MOI MOC MSDHS OPDC and related agencies
5 Support technology for efficient and effective management of diversity, such as building a database system, using scientific evidence and biometrics on a voluntary basis. People must express their intention to exercise their rights in accordance with the procedure for verifying their identity, to enter the process of verifying the status of individual rights.		MOI RTP and related agencies
6 Focus on the government management under good governance for faster and more convenient access to government services.		OPDC and related agencies

Appendix B

Definitions

For clarity and understanding, the Office of the National Security Council (NSC) has defined important terms in Action Plan for Promoting Coexistence in Multicultural Society in Thailand 2023-2027 by studying and processing relevant academic documents and considering extensive opinions and suggestions from academics and experts. This is to create understanding and drive the action plan to achieve the objectives:

❶ **Vulnerable groups** refer to people who depend on others. They are unable to express their opinions freely or make decisions on their own. Vulnerable groups can be categorized as follows: 1) those who have higher risk than general people, such as pregnant women, the elderly, single fathers and mothers; 2) people with disabilities, psychiatric patients, children patients, dementia patients, bedridden patients; 3) those without sufficient autonomy in decision-making, such as children and youth, prisoners, conscripts; and 4) underprivileged people such as homeless people and beggars.

❷ **Disadvantaged groups** refer to a group of people in society who have low adaptability and need special care and assistance, including children and youth, women, disabled people, poor people, homeless people, elderly, people without civil registration status, those released from prison, people infected with HIV and consumers (definition by the Office of the National Economic and Social Development Council).

❸ **The nation's people** refer to a group of people who have a common lifestyle, culture and identity and share custom, tradition and a common language. This group consists of people of Thai nationality and people of other nationalities domiciled in Thailand. They can have the legitimate status or are allowed to stay temporarily by the government. However, this definition does not include war fugitives, asylum seekers and foreign workers who underlie other specific government policies, guidelines and measures.

④ **Geosocial** refers to the differences of each area in terms of geography, environment, biology, way of life, traditions, customs and culture.

⑤ **Multicultural society** refers to society that has a social structure consisting of 1) more than a group of people with diverse cultures such as religion, language, way of life or identity, 2) beliefs and values that accept, understand and respect cultural diversity and others and 3) relationship between groups of people resulting from an exchange and learning process among each culturally diverse group.

⑥ **Identity** means a unique feature which indicates the characteristics of a person, community, society or country such as race, language, local culture and religion.

Appendix C

Abbreviations

ALRO	Agricultural Land Reform Office
BPP	Border Patrol Police
CDD	Community Development Department
DLA	Department of Local Administration
DNP	Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation
DOPA	Department of Provincial Administration
DSDW	Department of Social Development and Welfare
ISOC	Internal Security Operations Command
LDD	Land Development Department
MDES	Ministry of Digital Economy and Society
MFA	Ministry of Foreign Affairs
MHESI	Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation
MNRE	Ministry of Natural Resources and Environment
MOAC	Ministry of Agriculture and Cooperatives
MOC	Ministry of Culture
MOD	Ministry of Defence
MOE	Ministry of Education
MOI	Ministry of Interior
MOJ	Ministry of Justice
MOL	Ministry of Labor
MOPH	Ministry of Public Health
MOT	Ministry of Transport
MOTS	Ministry of Tourism and Sports
MSDHS	Ministry of Social Development and Human Security

NESDC	Office of the National Economics and Social Development Council
NSC	Office of the National Security Council
ONLB	Office of the National Land Policy Board
OPDC	Office of the Public Sector Development Commission
OPM	Office of the Permanent Secretary
PRD	The Government Public Relations
RFD	Royal Forest Department
RTP	Royal Thai Police
SAC	Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre (Public Organisation)

**ACTION PLAN
FOR PROMOTING
COEXISTENCE
IN MULTICULTURAL
SOCIETY
IN THAILAND
(2023 – 2027)**

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
เลขที่ 1 ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 02 629 8000 อีเมล : saraban@nsc.go.th
<https://www.nsc.go.th>